

STAV OLAV

Else-Britt Nilsen, s. 1

Klosterlivet – en måte å være kristen på

Om Johanna Schwarz' diktsamling, s. 10

Requiem for Barthel

Mette Andrésen, s. 12

Hvor mye må vi tro på?

«Vårrengjøring i det sixtinske kapell», s. 14

En ny Michelangelo?

900-års-jubileum i Danmark, s. 16

Sankt Knud Konge

Lars Rooth, s. 20

Vatikanets finanser

OLAV

Deilig er
jorden . . .

sang vi for vel et halvt år siden da vi stod ved det grønne, glitrende tre og ved julekrybben. Kanskje har noen av oss også tatt salmen frem i løpet av vinter og vår da «slekt følger slekters gang» ble nær og vanskelig virkelighet, og vi trengte å minne oss selv om at jorden fremdeles kan være deilig selv om et elsket menneske ikke lenger skal få se den sammen med oss.

«No livnar det i lundar», sang vi den 17. mai. Ja, de som – ennå! – kjenner teksten helt ut i annet vers, tillot seg følgende lille jubelrop: «Og atter som eit under nytt liv av daude gror.»

Til daglig er det neppe tanker om livets under og den deilige jord – alt det som en noe eldre salmist enn Elias Blix kaller «Guds henders verk» – som opptar oss mest. Vitenskapen har funnet svar på så mangt som i tidligere tider ble kalt både under og underfullt. The Big Bang er blitt hverdagsbegrep, og jorden som Skaperverk er blitt noe for de spesielt interesserte, med til dels overbærende ettertrykk på spesielt . . . Det vanskelige og vonde i hverdagen og på verdensplan tar så lett overhånd: utbytting og vold, stress og mas, krig og terror, atomopprustning og fremskrittspanvidd. Mediehverdagen er ulykker, ikke under. Jorden – det er Tsjernobyl og Soweto.

Men den er ikke bare det! Og nå sommerstid har vi ikke lov til å glemme eller overse at «de fagre riker på jorden» er på sitt fagreste her nord. Vi trenger, som Vårherre selv på den syvende dag, å sette oss med hendene i fanget og – i hvert fall for en kort stund – se at alt er såre godt. Selv om det «alt» vi måtte se, ikke er mer enn en blomstrende nyperose, en mosegrodd sten i en blåbærskog eller den blonde sommernatten over hustakene i byen . . .

KLOSTERLIVET – EN MÅTE Å VÆRE KRISTEN PÅ

Else-Britt Nilsen

1

Klosterlivet er både ensartet og mangfoldig. Ensartet ved sin søken etter Gud, mangfoldig på grunn av de utallige veier klosterlivet følger. Egentlig finnes like mange veier som det finnes mennesker som har sagt ja til klosterkallet. Denne mangfoldighet kan vi ikke fullt ut kjenne. Et stykke på vei kommer vi imidlertid ved å se litt på enkelte av klosterfamiliene som har skrevet sin historie gjennom tidene. I senere numre av «St. Olav» håper vi å kunne presentere enkelte av Kirkens ordenssamfunn i nærbilde.

Ørkenfedrene

I det fjerde århundre ble Romerriket kristnet under keiser Konstantin. Forfølgelsens og martyrenes tid er over. Kristentroen er ikke lenger for de få, den når alle - på godt og ondt. Likegyldighet og frafall hører ikke til sjeldenhetene. Men enkelte tar også kraftig avstand fra datidens sekularisering. De flytter ut i ørkenen for der, gjennom bønn og forsakelse, å søke Gud. Ved sine henders arbeid tjente de til livets opphold. I de kristne menigheter hadde flere allerede stilt seg helt i Herrens tjeneste, men det er først nå man opplever en *strøm* ut til ørkenen.

Selv om flertallet er menn, finner man også enkelte betydningfulle kvinner blant dem. Ikke minst i Egypt var

det mange *eremitter* (egentlig: de som bor i ørkenen), og særlig kjent er Antonius - ofte kalt munkevesenets far (ca. 250-356). Mange drar ut for å møte dem og gå i deres skole. Blant disse finner vi flere klostergrunnleggere: Pachomius, Basilius og Athanasius.

Klosterlivet i Vesten

Mer enn noen annen har Benedikt av Nursia (480-547) hatt betydning for utformingen av klosterlivet i vår kirke. Benedikts regel er uten sammenligning mest kjent. Denne regelen bygger på Evangeliet og hele den gamle klostertradisjon. I våre dager lever mange kvinner og menn fortsatt etter den: benediktinere og - fra det 12. århundre - også cisterciensere. Livsformen preges av sø-

ken etter Guds nærhet, og vi møter en sunn vekselvirkning mellom bønn, lesning og arbeid.

Medlemmene av et kloster må ha omsorg for hverandre, men denne omsorg skal også nå dem som er utenfor klostret. Gjestfriheten understrekes sterkt i Benedikts regel, men viktigst er lovprisningen. Den liturgiske bønn er ikke bare munkens og nonnens egen bønn, den er kirkens og hele verdens bønn. Det gjaldt på Benedikts tid, det gjelder like meget i våre dager for alle som er i kloster.

Klostrene - enten de fulgte den ene eller andre regel - var da først og fremst steder for bønn og lovprisning, men de fikk også på andre måter stor betydning for Europa. Munkenes innsats som jordbrukere

Paven til Bangladesh i november

Den 19. november i år drar pave Johannes Paul II til Bangladesh, opplyser regjeringsskilder i Dacca. Besøket blir en del av en reise paven skal gjøre til blant annet Australia og New Zealand. NØP

2

har vært epokegjørende. De var dessuten store misjonærer. Kristningen av Europa - Skandinavia innbefattet - er deres verk. Klostrene ble også viktige sentra for utdanning og kultur. Det siste gjelder såvel for kvinne- som for mannsklostrene.

Tiggerordnene

Under størstedelen av middelalderen levde menneskene i et jordbrukssamfunn preget av få forandringer. Etterhvert fikk imidlertid byene en stadig større betydning. Kløften mellom fattig og rik økte, samtidig som korstogene virket oppløsende på samfunnet. Alt dette medførte at kirkens og menneskenes behov ble andre enn tidligere. Særlig ble det nødvendig med en sjelesorg som traff menneskene der de var. På denne bakgrunn oppstod det nye former for ordensliv.

Francesco Bernardone (1182-1226) - bedre kjent som Frans av Assisi - skulle bli stifter av mindrebrødrene. Forkynnelsen av Evangeliet stod helt sentralt, og brødrene var ikke bundet av et løfte om å bo fast på ett sted eller til høytidelig korbønn slik som munkene. Nei, de slo seg ned i samfunnet som et brorskap, pre-

Hjemløs religiøsitet

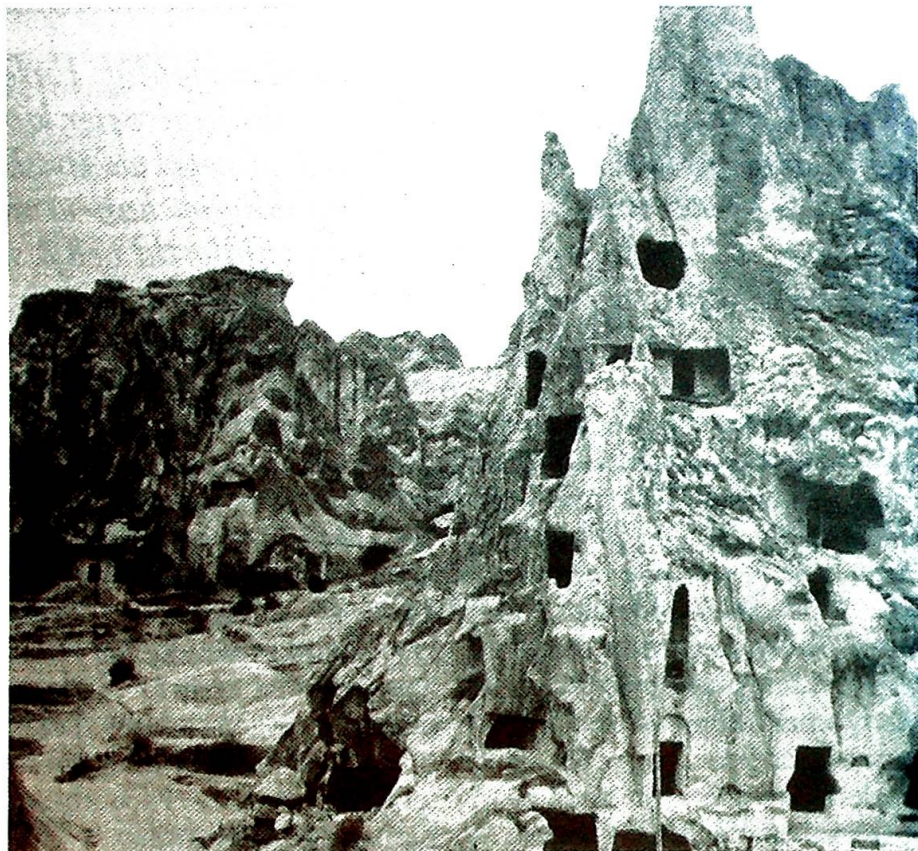
Professor Erwin K. Scheuch, leder for Institutt for anvendt sosialforskning ved universitetet i Köln, pekte i et foredrag nylig på farene ved det han kaller «hjemløs religiøsitet». Den religiøse tro er ikke blitt borte i de senere år, men i Tyskland har den i stor grad distansert seg fra kirkene. Religiøst hjemløse mennesker har søkt tilflukt i radikale ideologier og verdensanskuelser, og i totalitære bevegelser. KNA

Lutherske prester søker Den katolske kirke

Vatikanet har gitt tillatelse til at flere gifte prester i «Svenska Kyrkan» kan bli utdannet til prestatjeneste i Den katolske kirke.

Disse nye preste-konvertitter vil kunne inneha forskjellige embeder i kirken, men ikke virke som sokneprester.

Det var pave Johannes XXIII som i sin tid ga gifte, ordinerte prester fra andre trossamfunn tillatelse til å virke i Den katolske kirke. CATHOLIC HERALD

Oldkristne eneboer-huler i Kappadokia - det nåværende Tyrkia. (Fra boken «Det europeiske klosterlivet».)

ket i byer og bygder og stod fritt til å reise dit hvor behovene var størst.

Dominikanerne, eller prekebrødrene, ble til for å svare på behovet for en tro som var evangelisk og sannferdig, i en tid hvor uvitenheten også blant prestene var stor, og hvor kristenfolket ofte ble ført vill. Dominikus (ca. 1171-1221) forstod at fremtiden lå i stor-

byene, og han nølte ikke med å sende brødrene til de nye universitetene. Prekebrødrene var de første som helt gikk bort fra praktisk arbeid til fordel for forkynnelse og intellektuell innsats.

I 1246 kommer karmelittene til Europa. Ordenen hadde sin opprinnelse i Palestina. Den blir nå omorganisert som tiggerorden.

Apropos frihet . . .

«Ingen frihet er grenseløs» skriver Bjørn Bjørnsen i Arbeiderbladets kronikkserie «Tanker i Tiden.» Og minner om at «Friheten til å slå ut med armene fremdeles slutter ved naboens hake. Vi får vokte oss for i frihetens navn å opphøye slike samværsformer til det normale, simpelthen fordi vi har glemt hvor vondt det gjør.»

I egenskap av journalist er Bjørnsen naturlig nok særlig opptatt av ytringsfriheten, - i den forbindelse funderer han over «hva slags ytringsfrihet de avisene forvalter som på en vanlig dag bruker 20 avissider til å informere om en slagerkonkurranse og 10 til en fotballkamp. Som kryster hver blodsdråpe ut av et mord. Og som flår folk for åpen scene

når de havner i offentlig søkelys . . . Men ytringsfrihet er de avisene for - så lenge den er salgbar.»

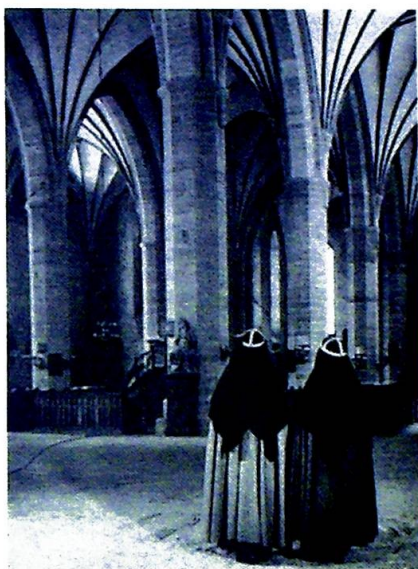
Bjørnsen viser til - og gir illustrerende eksempler på - alle dem som «i frihetens navn tar frihet fra andre når de slipper seg løs i et samfunn som mister sine målestokker.»

Kvinnelige ordener

Til brødrenes ordener svarte det kvinnelige ordener hvor medlemmene levde under klaustr - d.v.s. at deres bevegelsesmuligheter var strengt avgrenset til klosterområdet. Søstrenes orden blir gjerne kalt «annen orden» til forskjell fra brødrenes, som er «første orden»: klarisser, dominikanerinner, karmelitterinner... En tredje type orden er «tredje ordenen». I begynnelsen bestod den av legfolk som bodde i sine hjem, men som fulgte en regel nokså lik brødrenes. Fra slutten av det 13. århundre hender det at medlemmer av slike ordener lever sammen i et kloster med en felles regel, ber tidebønnene og ofte utfører arbeid som undervisning eller sykepleie. Flertallet av dominikanerinnene i Skandinavia i dag tilhører f.eks. «tredje-orden».

Nordens bidrag

Nordens eneste bidrag til klostervesenet i middelalderen var Den hellige frelsers orden eller birgittinerne, grunnlagt i det 14. århundre av den svenske adelsdamen Birgitta av Vadstena (1303-1373). Klostrene skulle være dobbeltklostre

Birgittasøstre i klosterkirken i Vadstena - et byggverk fra senmiddelalderen. (Fra boken «Det europeiske klostervesen».)

med både mannlige og kvinnelige medlemmer under ledelse av en abbedisse. Mest kjent var Vadstenaklostret. Det vitner om klostrets enorme betydning at dette var det siste kloster som ble stengt i Sverige etter reformasjonen, - så sent som i 1595. I noe endret form er ordenen gjenopstått i våre dager med hus også i Birgittas egen by - Vadstena.

Reform og fornyelse

Klosterlivet er rikt og givende, men krevende. Historien taler

sitt tydelige språk, den viser at vanskeligheter og frafall også hører med. Årsakene er flere. Svartedauen fikk her som ellers katastrofale følger, og det faktum at mange uten klosterkall fylte klostrene, er utvilsomt medvirkende. Ikke minst ble det 16. århundre skjellsettende. Mens reformatorene ville avskaffe klosterlivet, prøvde den katolske kirke å stoppe utglidningene ved et reformprogram. Tridentinerkonsilet (1545-63) spilte en viktig rolle i denne sammenheng. Men reformene kom ikke bare fra de kirkelige myndigheter, også innenfor ordnene møtte man vilje til besinnelse. Særlig er Teresa av Avila (1515-82) og Johannes av Korset (1541-91) kjent for sin reform av karmelittordenen.

For menn - ikke minst for prester som arbeidet med sjelesorg - oppstod det nye kongregasjoner. Mest kjent er jesuittene som ble grunnlagt i 1540 av Ignatius av Loyola som et slags elitekorps i Kirkens tjeneste.

I slutten av det 16. århundre blir mange kristne på nytt klar over de fattiges situasjon. Ikke minst skjedde det i Frankrike, hvor kløften mellom rik og fattig var enorm. Det var ikke lenger nok å ta de lidende inn i

Fernandez-rettssak utsatt igjen
 Rettssaken mot de to forhenværende
 soldatene som er mistenkt for mordet på
 David Ernesto Fernandez, en luthersk
 prest fra San Miguel, har blitt utsatt for
 andre gang på grunn av mangel på
 jurymedlemmer. «Den lutherske kirke og
 familiemedlemmer er svært skuffet over
 at rettssaken ennå ikke har funnet sted»,
 sier en luthersk kilde i El Salvador.

KNA

Hva mener engelske «gjennomsnitts-katolikker»?

I England er det nylig offentliggjort en
 undersøkelse blant 70.000 katolikker
 med tanke på synoden i Roma neste år –
 om legfolkets rolle.

I følge dette dokumentet går mrs. og
 mr. Brown inn for økumenikk, de er
 bekymret for spørsmål angående
 seksualmoral, de vil ha mer å si innenfor

Kirken og stiller seg kritisk til episkopalt
 lederskap.

Det som ellers plager legfolket, er
 arbeidsløshet, voldsmentalitet, narkoti-
 kaproblemet og atomvåpenkappløpet.

De engelske biskoper har utarbeidet en
 kommentar til dokumentet. Den vil bli
 sendt til Roma og 87-synoden, men ikke
 offentliggjort – etter påbud fra Vatika-
 net.

CATHOLIC HERALD

4

Den hellige Frans og den hellige Dominikus – sentrale skikkelser i vesterlandsk
 klosterliv.

institusjonene, man måtte gå
 ut til dem. Særlig kjent er St.
 Vincent de Paul-søstrene fra
 1633 for sitt arbeid blant syke
 og fattige. Omtrent samtidig
 grunnlegges Josephsøstrene. I
 løpet av de siste trehundre år
 er det blitt dannet en utrolig

mengde mannlige og kvinne-
 lige kongregasjoner for å påta
 seg nesten enhver tenkelig
 oppgave.

Av klostergrunnleggelser i
 vår egen tid kan vi nevne Jesu
 små søstre og Moder Teresas
 «Missionaries of Charity». I

begge tilfelle finnes det også
 brødre som lever og arbeider i
 samme ånd.

Livsformen

Klosterlivet er et forsøk på å
 leve slik Kristus gjorde. Når
 man avlegger de tre tradisjo-
 nelle løfter om fattigdom, ly-
 dighet og kyskhetsløfte, gjør man
 det for å følge hans eksempel.
 Men løftene er ikke noe mål i
 seg selv. Når en ordenssøster -
 eller -bror gir avkall på ting, er
 det ikke fordi vedkommende
 ikke vet å verdsette dem. Det
 gjøres til fordel for større go-
 der - f.eks. frihet til å tjene
 Gud uten bekymringer for sitt
 jordiske gods. Og egentlig går
 løftene i hverandre. Sølibatet
 er ikke en negativ innstilling
 til kjærligheten, men en opp-
 fordring til å elske uten å eie
 eller kontrollere. Ja, til og med
 å elske uten selv å velge hvem.
 Kyskhetsløftet - som de to
 andre løftene og hele klosterli-
 vet - er således bare en spesiell
 måte å leve det som kreves av
 alle kristne.

Lydigheten er selve hjørne-
 stenen i kristenlivet, og er den
 beste måte et menneske kan
 vise sin kjærlighet til Gud på.
 Her har Kristus - han som var
 lydlig til døden - gitt et lysende
 eksempel.

Paven på vei mot høydene!

Johannes Paul II har i følge *Catholic Herald* planer om å bestige Mont Blanc. Den første del av turen vil skje med jernbane og kabelvogn. Deretter vil paven – iført sine fjellstøvler – ta opp til toppen av Europas høyeste fjell. Det er nå to hundre år siden Mont Blanc første gang ble besteget.

For dem som har valgt klosterlivet, er lovprisningen av Gud på egne og andres vegne den viktigste oppgaven. Den kommer klart frem i tidebønnene, som er Kirkens offisielle bønn, men uttrykkes også i den enkelte søsters eller brors tause, private bønn. Forholdet mellom handling, ord og stillhet vil variere for den enkelte alt etter kall og levemåte, men det vanligste er en rytme som veksler mellom bønn og arbeid.

Kjærligheten til Gud og til medmennesket uttrykkes ikke bare i bønner. Jo nærmere man kommer Gud, jo nærmere kommer man også sin neste. Utviklingen er naturlig, for ingen har vært mer opptatt av alle menneskers behov enn Kristus. Ofte vil den omsorg for nesten som får uttrykk i bønner, også komme til syne på utallige andre måter: undervisning, forkynnelse, hjelp til syke og ulykkelige, gjestfrihet, vilje til å lytte...

Fortsatt aktuelt?

I moderne tid har vi opplevd at samfunnet selv overtar stadig større deler av omsorgen for sine medlemmer samtidig som Kirkens behov har gjen-

Hvilke samfunnsproblemer er de viktigste?

Ved den store demokratiske konferansen i Chile tidligere i sommer, var Norge som kjent representert ved Reiulf Steen, Arbeiderpartiet, og Tore Austad, Høyre. «Vi har ført mange og til dels harde kamper på vår egen politiske arena», skrev Reiulf Steen nylig i *Arbeiderbla-*

dets «Tanker i tiden», men «det var fint å kjenne at her sto vi sammen om noe som er langt viktigere enn alt det vi hadde slåss om. For det lærte vi om igjen de få dagene vi var der: Demokratiet og rettssikkerheten er de viktigste samfunnsproblemer, og hva mer er: Det er demokratiske land med rettssikkerhet som også har de beste muligheter for å sikre menneskene sosial trygghet.

5

Behovet og muligheten for en direkte innsats i Kirken er større enn noen gang. Oppgavene er utallige og utfordrende. Å velge ordenslivet kan være en måte å møte denne situasjonen på.

nomgått dyptgripende forandringer. Alle oppgavene i en menighet kan ikke lenger løses av presten alene, og heller ikke har alle menigheter en prest. Behovet og muligheten for en direkte innsats i Kirken er større enn noen gang. Oppgavene er utallige og utfordrende.

Å velge ordenslivet kan være én måte å møte denne situasjonen på. Men det Kirken kanskje mer enn noe annet trenger, er de bønnens og

troens celler som klostrene utgjør i et samfunn. Og her står vi jo ved selve kjernen i klosterkallet: Å følge Kristus hjertet, - alltid og for alltid, - i en tid hvor mange er så vel-fødde og materielt tilfredsstilte at livet har mistet sin mening. Klostrene og deres medlemmer burde være en påminnelse om den storhet alle mennesker er kalt til. Hvis vi en dag mister dette stille, men talende vitnesbyrd, vil Kirken utvilsomt stå fattig tilbake. ●

Assisi og fredsfølere

Fransiskanerordenen har invitert president Ronald Reagan og partisejef Mihail Gorbatsjov til å møtes i Assisi for å drøfte fredsplaner. CATHOLIC HERALD

Ungdom for fred i Assisi

Pave Johannes Paul II har invitert representanter for alle kristne konfesjoner og de store verdensreligionene til et bønnetreff for fred. Treffet skal finne sted i Assisi den 27. oktober i år. Ungdom fra «Den katolske aksjon» vil forsterke dette møtet med et stille fakkeltog i Assisi. Natt til 4. oktober, som er Frans av Assisis

dødsdag, vil ungdommene faste og våke for fred i verden. Ungdom fra alle tros-samfunn er invitert til å ta del også på dette arrangementet.

Også i Norge planlegges det et bønnetreff tilsvarende det i Assisi, og i Bergen er det en gruppe unge katolikker som allerede har satt i gang forberedelser til et lokalt arrangement. NØP

6 Glede i St. Hallvard menighet:

HANS VOSSENAAR

*Mens karnevalsfolket
i Oslo samlet seg
til en høyst
forsinket feiring
den 31. mai,
samlet
en minst like glad
og feststemt skare seg
i St. Hallvard kirke
i Oslo
til en langt mer
betydningsfull
begivenhet:
fransiskaneren
Hans Vossenaars
prestevigsel.*

En tallrik venneskare fra inn- og utland var kommet sammen for å feire denne store dagen sammen med frater Hans som i løpet av de vel 2 år han har vært i Norge, er blitt kjent og aktet i vide kretser, også utenfor den katolske flokk. Og han er blitt «heilmorsk nederland» så god som noen.

Biskop Gerhard Schwenzer foretok vigselen – til stede var også biskop John W. Gran som for to år siden stod for den forrige prestevigsel i St. Hallvard.

I sin tale til menigheten og den nye prest sa biskop Schwenzer:

Det går en rød tråd gjennom dagens liturgi som kan omskrives med ordene «overlevering» eller «tradisjon». Men tradisjon er et belastet begrep. I historiens løp, særlig under striden mellom konfesjonene, fikk det en tendensiøs overvekt og dermed slagside. Det er ikke underlig at det oppsto mange misforståelser i dets kjølvann.

Tradisjonsbegrepet brukes nemlig til så mangt. Det kan betegne en sedvane eller en fast skikk, en arv fra fortiden som videreføres til stadig nye slektledd. Det kan forstås som menneskelige lover og forskrifter i motsetning til Guds rene ord – som man uttrykker det. I forbindelse med en pres-

teordinasjon blir tradisjonsbegrepet ofte knyttet til et annet vanskelig fremmedord, den apostoliske suksesjon, denne «håndspåleggelsesrekke» som ubrudt går tilbake til apostlenes tid. Alle disse former for tradisjon er viktige, men likevel forblir de på overflaten. Saken stikker egentlig langt dypere.

Vi konsentrerer oss ofte om tradisjonsprosessen og glemmer det viktigste, det som skal overleveres! Denne arv som skal gis videre fra slekt til slekt og til alle folkeslag, er ingen upersonlig sak, men en lys levende person: Det er Vår Herre Jesus Kristus selv. Gud har overgitt oss sin enbårne Sønn for at han skal være hos oss, vise oss hvem Faderen er, prise og forherlige ham og føre oss samlet frem til ham.

Når jeg vil lytte til et radio-program eller se på en fjernsynssending, trenger jeg en mottaker som er i stand til å fange opp akkurat den bølglengden senderen utstråler. Noe tilsvarende gjelder når Gud tar kontakt med oss. Det skjer alltid på en menneskelig måte, slik at vi klarer å oppfatte ham. Derfor ble Guds Sønn en av oss for å møte oss så å si på hjemmebane. Ellers ville vi

Stor interesse i Polen for det nye dokument om frigjørings-teologi
 Kardinal Joseph Glomp har under et besøk i Paris uttalt seg om Vatikanets nye dokument om den kristne frihet og frigjøring. Han sa at dokumentet hadde vakt stor interesse i mange politiske kretser i Polen.

Kardinalen sa bl.a. at «enhver katolsk teologi kan betraktes som en frigjørings-teologi.» Dog må man, mener Glomp, sette grenser når en teologi bygger på marxisme. Imidlertid er det etter kardinalens mening stor forskjell på situasjonen i Latin-Amerika og i Polen. I Polen finner man hverken en overveldende

rikdom eller en så forferdende fattigdom som i Latin-Amerika.

Hva den aktuelle situasjon i Polen angår, omtalte kardinalen den dype uenighet mellom general Jaruzelski og arbeiderlederen Lech Walesa. Den gjør situasjonen meget vanskelig for hele det polske folk. KATOLSK ORIENTERING

VIGSLET TIL PREST

7

«I dag legger Gud beslag på deg, han tar deg i sin tjeneste . . . du realiserer deg selv i den utstrekning du kan si: Jeg lever, men ikke jeg det er Kristus som lever i meg.» (Gal. 2.20)

ikke kunne forstå ham i det hele tatt.

Og Gud fortsetter å meddele seg til oss på menneskelig vis, under tegn og symboler, men først og fremst ved mennesker som handler og taler i hans navn. I Lukasevangeliet hører vi om disiplenes utsendelse. I den forbindelse sier Jesus til dem: «Den som hører dere, hører meg.» Jesus identifiserer seg med dem han kaller og sender ut. De skal gi videre det de selv har mottatt. Jesu Kristi stemme skal bli hørt av alle folkeslag. Det er Guds Sønn selv som ved presten sier til den angrende synder: «Jeg tilgir deg din skyld.» og det er Jesus Kristus som gjennom prestens munn sier over brød og vin: «Dette er mitt legeme; dette er mitt blod.»

Kjære Hans, i dag legger Gud beslag på deg, han tar deg i sin tjeneste på en slik måte at han utleverer seg til deg – for at du kan formidle HAM videre. Det er utelukkende HAM det kommer an på. Du realiserer deg selv i den utstrekning du kan si: «Jeg lever, men ikke jeg, det er Kristus som lever i meg.» (Gal 2,20).

Det Gud krever av deg i dag, overstiger både dine muligheter og krefter. Men han som kaller deg, setter deg også i

Boff ennå kritisk til Vatikanet
Etter først å ha uttrykt glede over Den katolske kirkens økte engasjement for de undertrykte i verden, slik det kom til uttrykk i Vatikanets siste uttalelse om frigjøringssteologien, kommer frigjøringssteologen Leonardo Boff nå med et åpent kritisk brev til Kardinal Ratzinger. Kardinal Ratzinger er prefekt for tros-

kongregasjonen i Vatikanet, og mange mener han er den uoffisielle arkitekten bak Den katolske kirkens holdning til frigjøringssteologene. Brevet var også underskrevet av Boffs bror.

I brevet kommer det frem at Boff har betenkeligheter med hensyn til stil og tone i dokumentet, og han bemerker at allerede før Kirken tok parti for de

fattige, hadde de valgt Kirken som sin forbundsfelle. Frigjøringen blant de kristne i den tredje verden skjer i troens tegn, skriver Boff. De kristne samfunn, særlig i Latin-Amerika, som Boff kaller det eneste ennå kristne kontinent, er i ferd med å sette i gang et nytt stort korstog som har som mål å befri alle jordens undertrykte. NØP

8

stand til å kunne fullføre det oppdrag han har gitt deg: Å bringe hans Sønn til dine medmennesker.

Ved messens slutt rettet pater Hans en varm takk til alle som hadde ledet og hjulpet ham på veien frem til prestekallet, først og fremst foreldre «som først har overlevert meg troen», så søsken og venner, lærere og medbrødre. Han takket også menigheten og sa: Det var med dere jeg var på vandring de siste to årene. Med dere vokste jeg frem til dette embede. Dere tok imot meg og veiledet meg hit. Og veiledningen gjaldt ikke bare språket og norsk tenkemåte, men mange andre ting... Og takk til biskop Schwenzer for at du har vært villig til å vigsle meg.

Avslutningssalmen idag er salmen om det fagre landet Gud gav oss: «Fagert er landet du oss ga,» synger vi.

Eller er det om det landet vi er på vandring til? Guds fagre land?

Det er to land, men likevel er det det samme land.

Det er her i Norge vi må arbeide for å bli Guds rike, Guds folk etter hans lov.

Det er Kirken som må bygge opp et større fellesskap her på jorden.

Det er vår oppgave.

Idag har vi vært sammen med folk fra forskjellige land, troende som samlet seg rundt Herrens bord og prøvde å si ja til et Guds kall.

Alle har svart idag på et kall, for enhver er blitt kalt, hver på sin måte, til å gjøre en innsats for dette fellesskapets beste. I fellesskapet finnes det også tjenester som kalles for embeder, men det innebærer ikke at de som har en slik funksjon, er mer verd enn de som ikke har den. For det er et embede innenfor og for menigheten. Alle tok imot idag det som Herren ga. Han er hyrde og veileder oss til det fagre landet sitt.

Men alle som tok imot, det som Herren ga, må også gjøre noe med det. Vi må sammen videre, også etter den 31. mai, og vi må gjøre en innsats for fellesskapets beste. I menigheten er det nå blitt min oppgave å oppmuntre oss alle til å fortsette på denne veien og hjelpe dere til tro på at Guds fagre land også kan bli en del av vårt land Norge.

Spontan applaus fra en fullsatt kirke for pater Hans' kjærlighets-erklæring til prestekall og tjeneste!

FRANSISKUSHJELPEN

Fransiskushjelpens årsrapport ligger på vårt bord – en hjertevarmende og tankevekkende liten trykksak: Hjertevarmende fordi god hjelp ytes til mennesker som virkelig trenger det, og tankevekkende fordi det sikkert er mange flere som kunne trenge og Fransiskushjelpens utstrakte hånd – velferds- og velstandssamfunn til tross.

Fransiskushjelpen arbeider på to fronter (minst): Den ene er besøks- og hjelpetjenesten, den andre er nødhjelpen. Besøks- og hjelpetjenesten utføres av frivillige, ubetalte hjelpere, og omfatter isolerte og hjelpetrengende mennesker. Den er et supplement til den hjelp andre hjelpeordninger gir, f.eks. hjemmehjelp og hjemmesykepleie. «Det finnes mange, især eldre, som trenger

KV-formann i Norge.

«Jeg hadde for kort tid siden den glede å gratulere paven personlig med den nye instruks om kristen frihet og frigjøring,» sa Emilio Castro, generalsekretær i Kirkenes Verdensråd (KV) under en pressekonferanse i Oslo nylig. Castro, som er fra Uruguay, var invitert til Norge av Den norske Kirke.

«Den nye instruks anerkjenner frigjøringsteologien – denne lidenskap for Evangeliets samfunnsmessige konsekvenser – som en legitim teologi, ikke bare for Latin-Amerika. Men vi skal huske på at det finnes flere grener av frigjøringsteologien, og enkelte av dem vil jeg – i likehet med paven – ha vanskelig for å godta i lys av Evange-

liet,» sa Castro som er døpt katolsk, men som senere er blitt metodist.

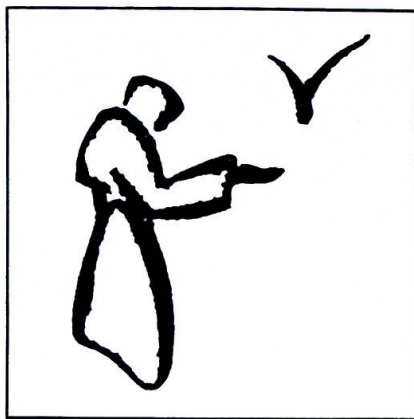
På spørsmål om han tror fullt medlemskap i KV for Den katolske kirke snart vil komme, sa Castro at det for tiden ikke er på sakslisten, men at han absolutt ønsker at Den katolske kirke skal slutte seg til som fullt medlem og ikke bare «se på fra andre siden av gaten.»

HJELPEN LINDRER NØD

9

betydelig mere hjelp enn det som ytes av kommunale hjelpeordninger,» heter det i rapporten, og det tror vi så gjerne. «Takket være de gaver Fransiskushjelpen mottar, har det også dessuten vært mulig å engasjere betalt hjelp. Lønnede medarbeidere i 1985 har vært søster Marie Benedikte o.p. og frater Bjarne Falkanger o.f.m. som, i tillegg til vanlig besøktjeneste hos pasienter henvist fra sykehus, sosialkontorer etc., også har drevet oppsøkende virksomhet.» Velferdstiltak for eldre står også på besøks- og hjelpetjenestens program, likeledes sommerferie og juleferie for en gruppe eldre.

Når det gjelder den annen hovedgren av Fransiskushjelpens arbeid – nødhjelpen – «dekkes driftsutgiftene av Oslo Kommune, hjelpen er gratis for pasientene. Pleiergruppen består av 110–130 registrerte pleiere hvorav halvparten er utdannede syke- eller hjemmepleiere. Den andre halvparten er pleiemedhjelpere som har gjennomgått diverse kurs arrangert av Fransiskushjelpen og har fått praksis på sykehus og i hjemmene. Alle pleierne er timebetalt og benyttes som vakt i hjemmene etter behov. Nødhjelp ytes blant annet i

tilfeller hvor legevakt/hjemmesykepleie mener pasienten heller bør motta hjelp i sitt hjem enn innlegges på sykehus eller få pleie på institusjon.» Nødhjelpen omfatter også omsorg for og pleie av alvorlig syke og døende. «Omsorgen bygger helt på pasientens og de pårørendes ønske om at pasienten skal få være i sitt hjem i slutfasen av sin sykdom,» heter det i rapporten. «Å støtte de pårørende på alle måter er like vesentlig som å hjelpe pasienten.» Kloke og gode ord å høre i en tid da sykehuspasienter ofte er et nummer i køen eller korridoren, og pårørende, som ønsker å være hos sine syke og døende, lett får følelsen av å være sand i maskineriet for det profesjonelle helsevesen.

Ildsjelen Brita Paus – en av initiativtagerne til opprettelsen av Fransiskushjelpen – er *still*

going strong som leder, med Ellen Hemmersam som daglig leder. Tidligere overlege Bernhard Paus – pensjonist, men så absolutt ikke «Im Ruhestand» som det heter på tysk – er Fransiskushjelpens utrettelige tilsynslege. Han var også ansvarlig for et seminar Fransiskushjelpen arrangerte sammen med Landsforeningen mot Kreft om Behandling av smerte og andre plagsomme symptomer hos kreftpasienter i terminalstadiet. «Det har vært stor pågang av helsepersonell fra hele landet som ønsket undervisning og å hospitere. Vi har dessverre ikke kunnet oppfylle alle ønsker,» heter det i årsrapporten.

Til slutt noen tall for å vise omfanget av Fransiskushjelpens store og uvurderlige innsats:

Antall «omsorgsdøgn» nødhjelpen ydet steg fra 12.996 i 1984 til 13.898 i 1985. Og antall omsorgdøgn for terminalt syke kreftpasienter var 22.342. Tørre tall – som rommer megen lidelse, angst og smerte, men også megen lindring og kjærlig pleie og nærvær. Uten disse «tørre tall» ville lidelsen – og ensomheten – vært ulike meget større for mange mennesker i vår hovedstad. ●

Mot rasisme

«Kristne i kamp mot rasismen» er valgt som stevнемotto for «Nordisk sommerstevne 86», arrangert av «Forum for kristne sosialister i Norge.» Tid: 23.-27. juli. Sted: Solborg folkehøgskole, Stavanger.

Ved en midnattsmesse i Stavanger

domkirke blir det tale av Gustaf Wingren, – ikke ukjent svensk teologiprofessor, – vår egen Ruth Reese vil bidra med negro spirituals.

Blant stevnets mange – og mangeartede – innslag merker vi oss en antirasistisk kabaret, skrevet av Johanna Schwarz, med Rolf Sand som instruktør.

Vatikanet og nazister

I dokumenter som nå befinner seg i det amerikanske nasjonalarkiv, blir det hevdet at tjenestemenn i Vatikanet hjalp flere krigsforbrytere til å flykte etter avslutningen av annen verdenskrig. Det skal bl.a. gjelde lederen for naziststyret i Kroatia, (Jugoslavia), Ante Pavelic. Han skal være hjulpet av folk i Vatikanet til å komme seg unna til Argentina.

CATHOLIC HERALD

10 Anne-Lisa Amadou:

«Requiem for Barthel»

Hva skal egentlig til for å få fortiden til å leve med nytt liv i vår bevissthet? Det kan være så mangt, og for Johanna Schwarz ble et skoleradio-program vinteren 1984 forløsende for en hel gruppe minner.

Historien om Barthel, den tyske gutten som ble henrettet for motstand mot nazistene i Kølн like før krigens slutt, fremkalte som sitt motstykke, bildet av den tre år yngre Johanna, hun også et krigsbarn som hadde fått sitt livsløp endret av Hitlers forfølgelser.

Hvem var så Barthel, hvem var Johanna?

Barthel het egentlig Bartholomäus Schink, og hans historie begynner Krystallnatten 1938, da han som ti-åring blir vitne til nazistenes terrorhandlinger mot byens jødiske befolkning. Han får ikke synet ut av tankene og slutter seg til en ungdomsgruppe som bærer Edelweiss-blomsten som sitt merke og antihakekors-symbol. Gruppen driver bevisst politisk undergravingsvirksomhet, et arbeide som øker utover i krigsårene og får tilsig fra mange kanter, bl.a. fra rømte konsentrasjonsleirfanger og desertører. Gjennom sabotasjehandling tar de sikte på å svekke Tysklands krigsevne og dermed forkorte sivilbefolkningens lidelser. De blir arrestert den 10. november

1944, og uten lov og dom blir tretten ungdommer hengt på åpen gate i Kølн. En av dem var Barthel. Han ble 16 år gammel.

Johanna Schwarz selv vokste opp i Wien som barn av jøde-kristne foreldre. Hun var syv år gammel da Anschluss fikk det til å brenne under føttene på dem. «I 1948» forteller hun i forordet, «fikk vi svensk statsborgerskap og ble en slags svensker. I 1961 flyttet jeg til Norge, fikk norsk statsborgerskap i 1967 og er blitt en slags nordmann, da.» Siden den tid har Johanna Schwarz markert seg i norsk litteratur både som lyriker og som noe mer sjeldent her på berget: som polemiker og ramsalt politisk forfatter. Med boken om Barthel,

som hun har kalt *Requiem for Barthel*, kaster hun for første gang et blick tilbake på sitt liv. Det er ikke blitt noen nostalgisk skildring, ingen erindringsbok i vanlig forstand, men en liten diktbok som i likhet med alt hun har skrevet bæres oppe av en blanding av harme og medfølelse. *Requiem for Bartel* er en diktbok hun har skrevet til sin egen – til vår alles – samvittighet.

Hvilke trekk fremstår Barthel med i Johannas diktbok, hvilke trekk forløser han hos henne selv? «Jeg hadde en kamerat/ men visste det ikke»: Tanken på vennen hun kunne hatt, er ikke bare tanken på den nesten jevnaldrende gutten som også fikk sin skjebne forandret av Hitler, den jevnaldrende gutten som kunne ha sittet til bords med flyktningefamilien når deres festbord var dekket bare til fire. Barthel er hennes kamerat i kraft av den vrede han står som eksponent for:

«Hvorfor tenker jeg så akkurat på deg?»

*Fordi din vrede
har evig liv,
fordi likegyldigheten,
resignasjonen
aldri vil krype inn i dine
øynehuler.*

Paven ventes til Polen i 1987

Under et opphold i Paris har kardinal Joseph Glemp meddelt at man venter at paven kommer til Polen igjen i 1987. Det skulle skje i forbindelse med den internasjonale eukaristiske kongress.

Forberedelsene til den er allerede i gang, og kardinalen tillegger den stor betydning.

Den nøyaktige dato for pavens besøk i Polen i 1987 kan ennå ikke opplyses.

KATOLSK ORIENTERING

Pass opp for anti-semittisme

Vi må passe oss for anti-semittiske ytringer, sa hjelpebiskopen i Münster nylig ved et arrangement ved Edith-Stein-Kolleg i Vechta, Vest-Tyskland. Biskopen trodde ikke at anti-semittisme på nytt er i ferd med å få fotfeste i Tyskland, men

minnet om at den nasjonalsosialistiske fortid maner til spesiell vaksomhet og hensynsfullhet: Ubetenksomme ord om troende jøder må ikke forekomme. Biskopen understreket også at den jødisk-kristne dialog må fortsette. KNA

av Johanna Schwarz

11

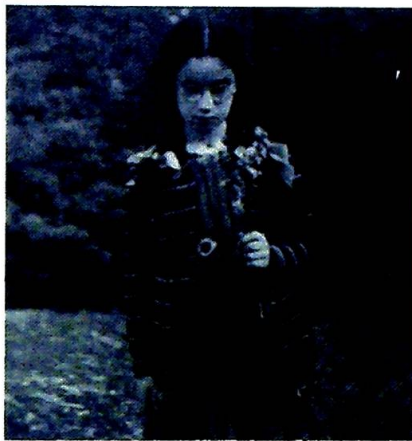
Aldri

vil ditt hjerte bli en forlatt boplass med glemte rester av et ildsted.»

Den landflyktige skolepikens tilværelse tegnes opp parallelt med den tre år eldre Barthels krigsmareritt – en landflyktighet som registrerer krigsbegivenhetene på sin måte:

«At jeg feiret Rommels nederlag i Afrika med å ønske meg nye røde flettebånd var ikke så merkelig. Jeg forsøkte til og med å lage et seiersdikt.»

Krigen i Europa når bare frem som fjerne ekko til blindeskolen i Sverige hvor barna ikke kjenner til større redsler enn vaktmesterens bikkje og skoletannlegen. Johanna var «en spurv som ikke falt til jorden og som spør seg: Hvorfor?» Som spør seg selv hvorfor, og som veier sine mange og tross alt tilfredse dager opp mot den brå livsslutt som Barthels vrede kostet ham: «Hva har min mangel på tålmodighet kostet meg?» Allikevel, om tilværelsen som flyktning tegnes opp som en nærmest skjermet idyll i forhold til Köln-befolkningens helvete, femstår enkelte tekster som en

Johanna Schwarz – barn av jøde-kristne foreldre – ble født i Wien og var syv år da Anschluss fikk det til å brenne under føttene på familien. «Requiem for Barthel» er en diktbok hun har skrevet til sin egen – til vår alles – samvittighet . . .

påminnelse om at ordet «Elend» egentlig er det gamle ordet for landflyktighet, som i dette bildet av faren, fra etterkrigstiden:

«Tog gjennom Tyskland. Passkontroll ved grensen. Pappa rakte frem våre svenske pass.»

Politimannen vennlig, korrekt bladde, stemplet. Det tok et minutt eller to. Men hele tiden satt min nesten blinde far ubevegelig, på hjelpenn med hånden utstrakt. 'Ikke ta passene fra oss' et skrik fra alle musklene hans.»

Og gjennom hele samlingen: En dirrende tone av harme mot alle krefter som vil usynliggjøre Barthels livsgjerning, Barthels vrede. Brennglass er bildet forfatteren bruker for å konkretisere hans «mangel på tålmodighet», brennglasset som:

«det ene punktet som samler solen og skaper en flamme.»

Det hører med til historien at forsøkene på usynliggjøring har gitt seg uttrykk i Barthels egen hjemby, ifølge en av de siste tekstene i boken. Noen venner av Barthel ville nylig gi hans navn til en gate i den fattige bydelen der han selv hadde levet. Det ble forbudt av myndighetene, som minnet om at Barthel var blitt henrettet som krigsforbryter. Etter at Johanna Schwarz' – og andres – bøker har sett dagens lys, forlyder det imidlertid at myndighetene har kommet på andre tanker, og at Köln har fått sin Bartholomäus Schink-Strasse. Også det å skrive kan nytte –.

Johanna Schwarz
Requiem for Barthel
Aschehoug 1985

Ny paveelig encyklika.

«Materialismen utelukker radikalt både Guds nærvær og Guds handling – utelukker Gud selv som er Ånd,» skriver paven i sin nye encyklika «*Dominum et Vivificantem*» – «Herre og livgiver».

Encyklikaen, som er pavens femte, ble offentliggjort 30. mai, men er datert 18. mai, altså på selve Pinsefesten.

Mot materialismen som setter døden som endepunkt for den menneskelige eksistens, forkynner Kirken Den Hellige

Ånd, «livet som er sterkere enn døden,» skriver paven. «Det system som har trukket de mest konsekvente følger – på det praktiske plan – av materialismen, . . . er den dialektiske og historiske materialisme, som er selve kjernen i marxismen,» heter det videre. Encyklikaen beskriver mange former for «tegn og symptomer på død i vår samtid», alt som er livets motstander . . . alt som skader det enkelte menneskes verdighet. Noen av disse «dødens tegn» er abort, terrorisme,

folkemord, tortur, umenneskelige levevilkår, vilkårlig fengsling og slaveri. Pavens utredning om materialismen er del av en inngående utforskning av det gode og det onde. Menneskets hjerte kan forandres ved Den Hellige Ånd – «Rådgiveren som virker gjennom samvittigheten,» skriver paven som også peker på at Det annet Vatikankonsil «gjorde Ånden synlig på ny i vår vanskelige tid.»

ORIGINS

12 Mette Andrésen:

Hvor mye må vi tro på?

Filmen «*Agnes of God*» hadde premiere i Oslo rett etter påske og er for lengst tatt av plakaten – i hvert fall i hovedstadsområdet.

St. Olav har likevel sakset noen avsnitt fra søster Mette Andrésens anmeldelse av filmen i bladet «*Film & Kino*» fordi den berører andre – og for oss vesentligere ting – enn filmen som sådan: Nemlig de ofte besynderlige forestillinger om klostertilværelsen som tydeligvis ennå ikke er helt utryddet i et ellers nokså opplyst samfunn.

Selv norske konvertitter kan berette at de i en ikke altfor fjern protestantisk barndom fikk høre at det var mørke og mystiske ganger mellom kvinne- og mannsklostrene . . . Og sannelig dukker de ikke opp igjen i denne filmen!

Først litt om handlingen – hentet fra Film & Kinos referat:

«Et barn blir funnet kvalt i sin egen navlestreng. Det kvalte spebarnet oppdages i papirkurven til den unge novisen Agnes, som tydeligvis er moren. Problemet er at Agnes ikke har vært klar over egen graviditet, og at hun ikke har hatt seksuell kontakt med noen mann. – Vi befinner oss i et kontemplativt nonnekloster. Priorinnen værer et mirakel. Men samfunnet utenfor klostret krever andre forklaringer og setter psykiateren Martha Livingston på saken. Dr. Livingston er utstyrt med et sett meget verdslige egenskaper: Hun er stresset, hun kjederøker, er skilt, frafallen katolikk med en abort bak seg. Men til tross for sin verdslighet får legen god kontakt med den barnslige og uerfarne 17-årige

Agnes . . .»

Sr. Mette berømmer – i likhet med øvrige filmanmeldere «en fremragende skuespillerkunst som gjør det hele svært så troverdig: Meg Tilly som novisen Agnes, Anne Bancroft som priorinne Miriam og Jane Fonda som den oppnevnte rettspsyker.

Det er også litt av en oppdagelsesferd sistnevnte, dr. Livingston, må begi seg ut på for å komme gåten nærmere. Ikke bare gjennom klostergangene og underjordiske smutthull mot friheten, men ikke minst i de tankeganger hun møter under sine undersøkelser.

Nå er jo ikke alle nonner, heller ikke i virkeligheten, like «nonnete», men allerede ved første møte med Moder Bancroft, virket hennes nonchalante opptreden noe søkt. Naturligvis finnes det ikke tillærte oppskrifter på hvordan man tar

imot folk i klosteret, men denne priorinnen virket lite troverdig i så måte. Forklaringen får vi imidlertid litt senere – grunnen til at moder Miriam virket som et «normalt» menneske, er jo at hun slett ikke har vært i kloster hele sitt liv, men tvertimot har vært gift og satt barn til verden. Eller som vaskesedelen forklarer det: «. . . Miriam var ikke en kvinne som helt fra begynnelsen hadde vendt livet ryggen og søkt tilflukt i klosterets isolasjon . . .» Hvilket turde bevises ved at hun takket ja til en sigarett!

At såvel hennes som Agnes' fortid hadde innvirket på deres psykologi, må man ikke være fagmann for å forstå, men jeg tror at utslagene ville vært de samme også utenfor klostermurene.

Likeledes at psykiaterens aversjon mot den katolske kirke ikke skrev seg fra at hun hadde fregner som barn, men p.g.a. en klosset nonnes uttalelse på klosteskolen hun engang gikk på, om at klassekameraten var blitt overkjørt og drept fordi hun ikke ba aftenbønn. Slikt kan, med rette, sette sine spor. Dessuten var Kirkens representant, en biskop som, forståelig nok, hadde liten sans for jomfrufødsler og barne-mord i sitt bispedømme, svært

Ortodoks biskop kritiserer «Kirke i nød»

I et interviu med en radio i Kiev retter den ukrainske russisk-ortodokse erkebiskop Makarij et skarpt angrep mot det katolske hjelpearbeidet «Kirke i nød – Ostpriesthilfe.» Han hevder at det ikke finnes noen «katolsk katakombekirke» i

Ukraina. Videre mener han at hjelpearbeidet organisasjonen driver, er med på å bekrefte «myten» om mangel på religionsfrihet i Sovjet.

«Kirke i nød» tok like etter kjerne-kraft-ulykken i Tsjernobyl kontakt med regjeringen i Kreml for å be dem ikke å avvise hjelpen fra kristne organisasjoner

i Vesten, men heller se på den som et tegn på menneskelig solidaritet.

Den ukrainske katolske kirke, som har vært forbudt siden 1946, teller ifølge kardinal Lubachivsky (som er kirkens overhode og lever i eksil i Roma) omlag fem millioner medlemmer og ledes av et ukjent antall undergrunnsprester og ti biskoper som er hemmelig ordinert. NØP

lite imøtekommende overfor legen som attpåtil «lukket ekskatolikk».

Mennene i filmen var bare i bi-roller – det var kvinnesinnet på begge sider av klostermuren som ble satt i fokus. Den eneste av hankjønn med legitim adgang til klosteret og derfor hovedmistenkt i farskaps-saken, var den utgamle kapellanen. Men som han med et smil bedyrer – han er nok «for langsam i bevegelsene til en slik manøver!»

Det som opptar meg er den hårfine balansegangen mellom virkelighet og hallusinasjoner i filmen. Og her kommer for meg det interessante ved den inn. Nemlig i dialogen mellom den materialistiske og den åndelige verden, representert ved de forskjellige kvinnene. De kunne ikke møtes fordi de snakket ikke det samme sprog. Her kommer også forskjellen mellom den unge Agnes og den eldre, mer desillusjonerte priorinnen Miriam, som til overmål viser seg å være hennes kjødelige tante, inn. Agnes var en slags refleks av den uskyld Miriam lengtet etter, et gudgitt tegn på at miraklenes tid ikke var forbi. Helt uten overnaturlige symptomer viste det seg jo også at den unge novise ikke var. Selv

om det vel ikke var stigmatene som i første rekke overbeviste psykiateren om hennes uskyld. Siden jeg ikke er noen fagmann på området, kan jeg ikke uttale meg om at slikt kan gi seg utslag under hypnose, men scenen virket iallfall overbevisende nok.

Det jeg imidlertid kan uttale meg om – og reagere mot, er bruken av et kloster som ramme for en slik story, og for den karikatur av troens verden vi her møter. Som om alle klostre skulle være tilfluktssted for hysteriske, halvskrullede individer. Et par morsomme sekvenser som da nonnene som en flokk flaksende pingviner moret seg på skøytebanen, fikk også meg til å humre. Verre var det med den jublende unge aspiranten som blir opptatt i kommuniteten mens hennes tunge lokker faller for saksen i alles påsyn, og søstrene synger mens hun blir iført ordensdrakten. Sånt irriterer man seg over selv om det sikkert kan virke vemodig gripende for mindre forståelsepåere. Mumlingen på latin under søstrenes fellesbønn gjør det naturligvis enda mer mystisk, men også i de kontemplative klostre er vitterlig bønn på folkesproget blitt innført. Og selv om klosteret

fungerte på samme måte som det hadde gjort i alle år siden det ble stiftet, med gammel-dagse hjelpemidler og pittoresk inventar som til dels setter oss utenfor en tidsramme, får vi av og til et besøk ute i verden der bilmodellene og skjortelengden viser oss at vi befinner oss i vår tid. Dessuten er det den nåværende pave det henger bilde av på priorinnens kontor, men det er også omtrent det eneste tegn på at de har fulgt med i tiden...

Det finnes ingen mirakler, ingen helgener, sier Moder Miriam, kanskje noen gode mennesker... Jeg tror hun tar feil. Miraklene er kanskje ikke så spektakulære, de preger iallfall ikke avisoverskriftene, men rundt om i verden, både innenfor og utenfor klostermurene, finnes det mennesker som vier sine liv til Gud og sin neste av kjærlighet.

Uten åpenbaringer av engler eller stigmater, bare som vitner om at det finnes noe utenom vår virkelighet, et møtested mellom Gud og hans skapning. Der han kaller på mennesket, og mennesket i kjærlighet gjenkjenner sin Skaper. Til det trenger man ingen underjordiske klosterganger. Dette kan vi tro på.

Men ikke lage film om... ●

Den første indianer-biskop

Den katolske kirke har nå ordinert den første indianer til amerikansk biskop. Det gjelder et bispedømme som strekker seg fra Arizona til New Mexico. Av 45.000 soknebarn er 20.000 indianere.

CATHOLIC HERALD

Protest mot dødsstraff

USA's katolske biskoper har protestert mot den planlagte gjeninnføring av dødsstraff (på forbundsplan). I Washington er det offentliggjort et brev fra biskopene til alle senatorer. I brevet blir de oppfordret til å avvise alle lovforslag om dødsstraff.

KATOLSK ORIENTERING

Stor prestemangel på Cuba.

I et pastoralt dokument fra slutten av mai i år, har de katolske biskopene på Cuba uttrykt bekymring om den store prestemangelen i landet. Det finnes nå omlag 200 prester for en befolkning på rundt ti millioner. Det er det laveste presteantall pr. innbygger i hele Latin-Amerika. Et lyspunkt i situasjonen, mener biskopene, er at dialogen med myndighetene gjør fremskritt.

NØP

EN NY MICHELANGELO?

Etter en langvarig «vårrengjøring» i det sixtinske kapell – den har faktisk pågått siden 1980! – er en helt ny Michelangelo kommet til syne: en maler med kraftige penselstrøk og sterke, klare farger. «Det dreier seg uten tvil om en av de store hendelser innen kunsten,» heter det i en begeistret artikkel av Rafael Vargas-Hidalgo i Catholic Herald. Og St. Olav bringer deler av hans begeistring videre.

Restaureringen av det sixtinske kapell begynte nærmest ved et tilfelle i 1980. Da man rensket noen pavebilder rett under de halvmåneformede freskene hvor den store renessansemaler hadde fremstilt Jesu forfedre, bestemte man seg for å ta et av mesterens mange verker i samme slengen for å fjerne sot og støv. Resultatet var så interessant at man bestemte seg for å gå løs på hele kapellet: De «nyvaskede halvmånene» svarte nemlig slett ikke til det bildet man hadde av Michelangelos verk, og noen mumlet om at her var det brukt for skarp lut. Men akkurat det kunne ikke være tilfelle for den «nye» Michelangelo fremstod som en fargenes mester. Og de restaurerte freskene stakk skarpt av mot resten av mesterens verk. Stod

man overfor to «motsatte» Michelangeloer?

Nå er alle vindusfreskene og deler av taket restaurert, og det er tydelig at det er én og samme kolorist som har malt dem: De restaurerte deler av taket lyser opp i kapellet som solstreif på en grå dag, og Michelangelo fremstår som en maler med forkjærlighet for gult, grønt, oransje, lyseblått og rødt.

Det vil ta 3–4 år til før hele taket er ferdig restaurert, og Dommedagsbildet bak høyalteret vil først være ferdig i 1992. Arbeidet finansieres ved en avtale med det japanske Nippon Television som har betalt store summer for rettigheten til å lage den første dokumentarfilm om den «nye» Michelangelo.

Alt som hittil er skrevet om

denne geniale maleren fra Firenze må nå revideres, særlig fordi man nå bedre kan plassere ham i forhold til hans samtidige og til den «frihetsarv» – i komposisjon, form og farve – som vanligvis tilskrives de såkalte «mannerister». Selv reproduksjoner i bøker og slides må gjøres om. Den «nye» Michelangelo beviser at han er en like genial maler som billedhugger. Når man ser de «gjenoppdagede» mesterverker, ser man den store sammenligningsfeil som har gått igjen i århundrer: sammenligningen mellom florentinsk formgivning og veneziansk fargeglede.

Formler og regler kommer til kort overfor de store kunstnere – de er frihetens barn. Michelangelo hadde sitt eget fargespråk, og han er like stor på dette området som noen venetiansk mester. For ham var fargene en hovedkomponent i det store sixtinske verk. Hans uovertrufne evner som billedhugger, og de absolutt «ugjennomsiktige» fresker i Vatikanet har fått kunsthistorikerne til å understreke det skulpturale element i hans maleri, og det fantasifulle i selve komposisjonen: Han ble betraktet som en som overførte billedhuggerens språk til ma-

Flere prestekall i England.

I England og Wales har det vært en stigning på over 20% i søkertallet til sekulært presteskap det siste året.

En stadig større del av dem som vil bli prester i den katolske kirke, har fra før avlagt universitetseksamener.

CATHOLIC HERALD

Slovakisk ungdom viser kirkelig engasjement

Katolske ungdommer i Slovakia har nylig sendt et utførlig brev til presidenten i Tsjekkoslovakia, Gustav Husak, hvor de ber ham om – i folkets og landets interesser – å oppheve den strenge religionspolitikken og heller forbedre kirkens og de troendes situasjon.

Som et første skritt i denne retning, ønsker ungdommen at myndighetene

rehabiliterer de prester og troende som er blitt idømt straffer for sin religiøse virksomhet. Ungdommene forsikrer at de kristne i Tsjekkoslovakia ikke har noe imot presidenten, men ber om Guds hjelp for ham.

Brevet var ikke undertegnet med navn fordi enhver kirkelig ungdomsorganisasjon, på samme måte som enhver annen legmannsorganisasjon, er forbudt i Tsjekkoslovakia. NØP

15

lerkunsten. Ikke så rart at de gjorde det, for det som umiddelbart slo en ved de sixtinske fresker, var nettopp figurenes form og «masse». Fargespill, detaljrikdom og følsomheten i bevegelsen lå og sov under lag på lag av sot, støv og såkalte restaureringer.

Allerede i 1547 mente man nemlig at freskene var sterkt medtatt – noe som forklarer det rykte Michelangelo fikk i det 18. århundre: Han var ufølsom overfor farger, brød seg ikke om dem. I 1566 begynte den første av en lang rekke såkalte restaureringer som bare skadet freskene. De ble til dels overstrøket med lim som midlertidig frisket opp fargene for så etter kort tid å gjøre dem enda mer utsatt for støv og sot.

Først nå – da den «nye» og egentlige Michelangelo er kommet til syne – kan man fullt ut forstå hvorfor han av sine samtidige ble regnet for å være den største blant malerne. Selv Rafael hentet inspirasjon i det sixtinske kapell til sine arbeider i Santa Maria della Pace og til sine profeter i Sant' Agostino i Roma. Detaljrikdommen som restaureringen har avslørt, vil være av stor interesse for moderne kunst-

ner som vil sette seg inn i freskomaleriets hemmeligheter – slik de var det for Michelangelos samtidige: Å tilbringe dagen med å kopiere mesterens fresker i det sixtinske kapell var en slags svenneprøve for den tids malere.

Kanskje vil kapellet igjen bli

et kjent sentrum for slike fredssommelige sysler? Det ville være å ønske – på et sted hvor stillheten og ånden har veket plassen for horder av turister som ikke først og fremst søker åndelig berikelse eller stillhet, men som er på hesblesende sightseeing i Roma.

AMNESTY- NYTT

Amnesty International kunne nylig feire sine første 25 år. Fra et jubileumsnummer av AMNESTY NYTT sakser vi noen linjer av Øyvind Johnsen, generalsekretær i Amnesty's norske avdeling:

«Amnesty Internationals budskap er enkelt og krystallklart: Mennesker skal ikke fengsles på grunn av sin overbevisning, sin tro, sitt kjønn, sin hudfarge, sin etniske opprinnelse. Mennesker skal ikke under noen omstendighet tortureres. Mennesker skal ikke få sviktende rettsbehandling. Mennesker skal ikke kidnappes og «forsvinne» eller drepes av myndighetene...

Amnesty International har valgt side: Offerets side. I løpet av organisasjonens første 25 år er

nettopp det faktum at Amnesty står på offerets side, en meget vesentlig del av forklaringen på organisasjonens sterke stilling i dagens verden...

På 25 år har Amnesty vokst fra en avisartikkel til en verdensomspennende bevegelse med hundretusener av medlemmer. Amnesty lyttes til, Amnesty får resultater. Men det er ikke plass til selvtilfredshet. Vi kan gledes over resultatene» sier Øyvind Johnsen, «men må samtidig se i øynene at de neste 25 år blir mer krevende. Du og jeg, innsatsen fra ti-tusener verden over, avgjør om denne utfordringen møtes effektivt og gjennomtenkt. På offerets side.»

Paven fotball-fan?

Også pave Johannes Paul II interesserer seg for fotball. I et eksklusivt intervju med mexikansk fjernsyn sa Den katolske kirkes overhode at han nok ville se på noen av de mange fotball-kampene som finner sted i VM-landet. Paven forsikret videre at hans medarbeidere trolig var mer intenst opptatt av fotball-VM enn han selv. I et budskap rettet paven en appell til fotballspillerne og tilskuerne om vise «fair play» og gjensidig respekt.

NØP

Positiv impuls

Vatikanets nye «Instruks om den kristne frihet og frigjøring» er en «håpefull impuls for Kirkens fremtid,» heter det i en uttalelse fra lederne for de tolv nord-europeiske fransiskanerprovinser. Dokumentet viser en avspenning i forholdet mellom Roma og de latin-amerikanske teologer.

KNA

Slipp pikene til!

Piker bør få offisiell tillatelse til å være ministranter, og det bør bli flere tilbud om gudstjeneste uten prest, mener professor Heinrich Rennings, leder av Det liturgiske insitutt i Trier og sekretær for Den tyske bispekonferanse. Når det gjelder diskusjonen om piker som ministranter-

16

Dansk jubileumsbok:

SANKT KNUD

*Den 10. juli 1986
er det 900 år
siden danskenes
kong Knud den IV
ble drept
sammen med sin hird
av en opprørshær
i Sankt Albans Kirke
i Odense.
Få år senere
ble han helgenkåret
av paven
og har siden
hatt navnet
Knud den Hellige
i den danske
kongerekke.*

I vårt århundre har de fleste danske historikere tatt avstand fra denne helgenbetegnelsen. I vitenskapens navn har man erklært mordet på Knud for en velfortjent straff for hans grove voldsstyre, og påstått at helgenbetegnelsen ikke var annet enn en middelalderlig form for politisk propaganda, satt i scene av Kirken og av Knuds etterfølgere på tronen.

I anledning av 900-års jubileet har en krets av historiske forfattere med tilknytning til Den katolske kirke tatt dette sorte bilde av Knud den Hellige opp til revisjon, heter det i vaskeseddelen til en bok som nettopp er nådd St. Olavs redaksjon: SANKT KNUD KONGE – av Jørgen Nybo Rasmussen, Stig Holting, Preben Frosell og Tore Nyberg, Ansgarstiftelsens Forlag, København 1986. Siden tiden er for knapp til å skaffe en ordentlig anmeldelse av boken før St. Olavs sommernummer går i trykken – og før 900-års jubileet, velger vi å gi videre til våre lesere forlagets egen forhåndstale av boken. Men før vi slipper forlaget til – bare et par ord for egen regning: Boken er en meget tiltalende publikasjon rik på interessante detaljer – den bør interessere

Sankt Knud Konge – freskomaleri i Dädesjö kirke i Småland. (Fra Ansgarstiftelsens «jubileumsbok».)

også mange norske katolikker, for hvor godt kjenner vi egentlig de andre nordiske lands helgener og deres «lokale» betydning? Boken om SANKT KNUD KONGE gir en god anledning til å bøte på mang-

ter, bør de tyske biskoper be paven om en spesiell tillatelse til slik tjeneste. «Det er ikke lett å forklare folk hvorfor en kvinne får lov til å dele ut Herrens legeme under messen, mens hennes datter ikke får lov til å bære det uinnviede brød til alteret,» sier Rennings i et intervjue med *Katolische Nachrichten-Agentur*.

Kvinnelige prester?

Presteordinasjon av kvinner vil bli hovedtemaet på en konferanse som katolske nonner og legfolk skal holde i London i juli.

Det er et verdensomspennende katolsk kvinneforbund «St. Joan's International Alliance», som støtter tiltaket.

CATHOLIC HERALD

Kirkens skjønnhet.

Den 1000 årige rosetokken ved apsis til domkirken i Hildesheim i Tyskland har begynt å blomstre.

I «lesende stund» står rosene i fullt flor, og forhåpentlig er rosenskjønnheten tilbake om et års tid.

KNA

KONGE

17

lende kunnskaper i så måte. Og så gir vi ordet til forlaget:

Om man kan anse Knud eller noe annet menneske for en helgen, er naturligvis en religiøs trossak. Men rent historievitenskapelig kan det påvises at drapet på Knud var alt annet enn berettiget, men må karakteriseres som en grov politisk forbrytelse. Det han strebet etter i sin kongetid, var å forvandle det gamle voldelige danske vikingesamfunn til en kristen rettsstat. Det skulle ikke lenger være bare de store, rike familier som behersket alt til egen fordel, men også marginalgruppene – trelle, kvinner og utlendinger – skulle kunne få sin rett. Kirken skulle ha en ordnet økonomi så den kunne øve sitt virke fritt, og kongen skulle respekteres av alle så han kunne styre til alles gavn. Ved disse bestrebelsene trådte kong Knud de hittil herskende klasser så nær at de slo seg sammen mot ham og drepte ham. Tore Nyberg og Jørgen Nybo Rasmussen står for denne nyvurdering av Knuds politikk og hans personlighet.

Helgenkåringen fikk den kulturhistoriske virkning at Danmark fikk et helt nytt politisk ideal: den rettferdige og

Jubileumsboken om Danmarks St. Knud har et rikt billedmateriale – her en fresko fra ca. 1500 i Skivholme kirke ved Århus.

uselviske kristne fyrste. Det var denne fyrste som ble avbildet på tallrike altertavler, kalkmalerier og gildesegl, og det var også denne milde og rettferdige konge Kirken påkalte i sin liturgi på festdagen for helge-

nen Knud den 10. juli, særlig i Odense stift hvor folk valfartet til hans helgenskrin.

Etter Reformasjonen ble kirkelig helgendyrkelse forbudt i Danmark. Men en dansk katolikk reiste i 1641 et kapell for Sankt Knud i kirken St. Maria de Traspotina nær Peterskirken i Roma. Om dette handler Preben Frosells bidrag i boken. Etter religionsfriheten ble nye katolske kirker reist i Danmark. Noen av dem er oppkalt etter Sankt Knud, andre rommer avbildninger av ham som sammen med dansk historiemaleri også avspeiler skiftende tiders syn på ham. Stig Holsting har skrevet den ikonografiske artikkel om Knuds-bildet gjennom 900 år.

Jørgen Nybo Rasmussen, Stig Holsting, Preben Frosell og Tore Nyberg
Sankt Knud Konge
Ansgarstiftelsens Forlag,
København 1986

Kjærlighet og gode forbilder

Vi trenger kjærlighetens vitnesbyrd i «en fattig og kald verden», sa biskopen av Osnabrück, Helmut Hermann Wittler, under en familievallfart i Wietmarschen nylig. Tyskerne står i fare for å bli et sykt folk: Maktbegjær, korrupsjon og skandaler forgifter, og vold i ekteskapet og stigende skilsmissetall er talende tidens tegn.

Biskopen understreket familiens betydning for troens liv hos den oppvoksende slekt, og sa at bare den som er villig til å være Kristi vitne og gi hans budskap videre, egentlig har lov til å kalle seg en kristen. Foreldre og oppdragere har et stort ansvar: Det er nettopp gode forbilder barn og unge trenger.

KNA

Kirken i Tsjekkoslovakia

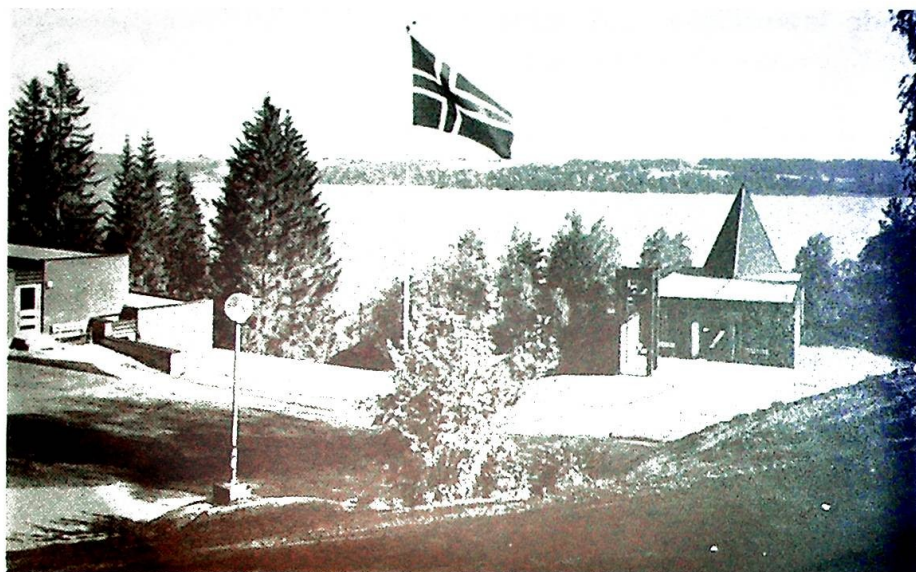
En tsjekkisk fransiskaner-pater er dømt til 2 1/2 års fengsel for å ha lagt hindringer i veien for statens overoppsyn med den katolske kirke. CATHOLIC HERALD

18

MARIAHOLM

«Aktiviteten på Mariaholm – Oslo Katolske Bispedømmes skolesenter ved Øyeren – økte i 1985 med ca. 400 gjestedøgn grunnet en kraftig økning av deltagerantallet ved de fleste ungdomsarrangementene,» heter det i skolesenterets årsrapport for 1985 som nå foreligger. Men det bemerkes at «fremmede – d.v.s. ikke-katolske grupper – fortsetter å gå tilbake, først og fremst grunnet den relativt dårlige standard på sovehuset og økt konkurranse.» På plussiden anføres at «utbyggingen som var ferdig våren -85, har økt standarden i hovedhuset. Den har også gjort det mulig å ta inn en mindre gruppe og en større gruppe samtidig. Også betjeningsboligen leies nå ut på lik linje med sovehuset for å få flere enkeltrom. I løpet av året hadde vi 17 smågrupper med fra 6 til 25 deltagere, flesteparten av disse gruppene hadde vi ikke kunnet ta imot uten utbyggingen».

Årsrapporten forteller også at «betjeningssituasjonen har forandret seg i løpet av året. Elisabeth Golding har overtatt som bestyrer. Assistentjobben har falt bort, noe som har ført til en reduksjon i lønnsutgiftene... gjennomsnittskostnadene pr. gjestedøgn gikk ned i

1985, og driftsunderskuddet var også betydelig lavere enn i 1984.»

Som St. Olav lesere vil vite (fra St. Olav nr. 8–85) er det lykket å få i gang en støttegruppe som kalles Mariaholms venner. Årsrapporten takker varmt for bidrag fra disse trofaste og generøse venner som omfatter «enkelmedlemmer samt et par menigheter og søsterorganisasjoner.» Men St. Olav noterer seg at skaren av registrerte venner er nokså beskjeden og oppfordrer herved alle som er glad i Mariaholm – og vi vet det er mange! – til å gi en skjerv så vi kan få beholde dette vakre, nyttige og velgjørende stedet. Bidrag – store eller små – kan innbetales på postgiro

2 03 52 02 eller bankgiro 6001.09.65317 – merk talongen «Mariaholms Venner.» Adressen er Mariaholm Skolesenter, 1822 Godheim – (selv postadressen gjør en jo glad til sinns!)

Mariaholms kurs- og arrangementskomité, som ble dannet høsten 1984, har gjennomført flere vellykkede arrangementer i 1985, men et par måtte avlyses på grunn av dårlig oppslutning, heter det i årsrapporten. Var det til et av disse siste du IKKE meldte deg? I så fall kan du ta igjen det forsømte for komitéen fortsetter med nye tiltak i år. Den som ikke har vært på Mariaholm – har noe godt i vente. Men – vent ikke for lenge!

Adventist løslatt i Romania

Etter bare å ha sonet fire år av en dom på 14, ble Dorel Catarma løslatt i Romania. Dorel, som er adventist, ble domfelt i 1982, og opprinnelig skulle han tilbringe ti år bak murene. Dommen ble utvidet til 14 år etter en appell. Etter det Keston College har fått vite, er det ikke oppgitt noen årsak til frigivelsen, som fant sted den 28. eller 29. mai i år.

NØP

Oppfordring til våpenhvile på Filippinene

Kardinal Sin har oppfordret de kommunistiske motstandsgrupper på Filippinene til å nedlegge sine våpen og gi president Corazon Aquino en «chance».

«Den nasjonale forsoning i vårt land

kan bare bli til virkelighet dersom Den nye Folkehær (NPA) går fredens vei», sa kardinal Sin ved en fredsgudstjeneste, som ble holdt til minne om en journalist som kort tid i forveien var blitt drept av kommunistpartiets militære styrker.

KATOLSK ORIENTERING

Kirkens Bymisjon hjelper

19

«En ting er alle parter enige om, midt i en situasjon der man igjen heiser fanene i abortkampen: De mødrene som velger å bære barnet sitt fram, skal få skikkelig hjelp, så deres situasjon ikke skal bli unødig vanskelig», uttaler Aage Müller-Nilsen, generalsekretær i Kirkens Bymisjon (tidligere Oslo Indremisjon).

«Det skal ikke stor fantasi til å forestille seg alle de utfordringer en alene-mor blir stilt overfor, mentalt, økonomisk og sosialt. Det er krevende å stå alene med forsørger- og oppdrageroppgaven. Noen har krefter nok i seg selv og støtte nok i miljøet til å klare seg. Andre er avhengig av at forholdene legges spesielt til rette, kanskje særlig når det gjelder økonomiske ytelser og bolig. For noen gjelder det muligheten til å bo i mødre hjem en tid for å tilpasse seg en ny livssituasjon.»

Få organisasjoner stiller sterkere enn Kirkens Bymisjon når det gjelder erfaringer fra arbeidet blant de vanskeligstilte i vårt samfunn. Generalsekretær Müller Nilsen kan bl.a. vise til erfaringer fra «Nanna Maries hjem for vanskeligstilte enslige mødre», som Kirkens Bymisjon nå har drevet noen år:

«Vi har høstet mange gode erfaringer. Men har registrert atskillig frustrasjon fra mødrenes side og på mødrenes vegne. En ung mor som har bodd på mødre hjem en tid, møter nemlig

meget store vanskeligheter når hun vil prøve å komme seg videre, til et selvstendig liv i samfunnet. Hun møter et sosialbyråkrati som kan ta motet fra noen hver, endog sosionomer. Hun er avhengig av å finne fram i flere offentlige «systemer» samtidig: trygdevesenet, boligetaten, sosialkontoret . . .

Vi har et så innviklet system at selv eksepertene drives til fortvilelse. Vårt system har innebygget en mekanikk som sikrer at folk forblir sosialklienter. Det er de som har spesielt sterk innsatsvilje selv som makter å trenge igjen- nom krattskogen til et liv i selvstendighet og uavhengighet.»

Fra Bymisjonæren
Informasjonsblad for
Kirkens Bymisjon

Prostitusjon er et eldgammelt fenomen. Det er også et høyaktuelt problem i dagens Oslo: mer enn seks hundre gateprostituerte i byen. De kommer fra hele landet.

«Det dreier seg om mennesker som lever i en presset og uverdigg livssituasjon», sier Kirkens Bymisjon. «Vi vet at det kreves mye mot og trygghet for å kunne arbeide seg ut av et negativt og nedbrytende miljø. Vi ønsker å støtte den enkelte kvinne i hennes kamp for et meningsfylt liv. Vi vil være

med og rope et varsko der urett blir begått og menneskeverd blir krenket.»

«Nadheim-prosjektet» (oppkalt etter ildsjelen Laura Nadheim) drives av Kirkens Bymisjon og har nå et arbeidsteam med fire ansatte: tidligere fengselsprest Liv Rosmer Fisknes (leder), psykiatrisk sykepleier Bente Wam Fjeld og sosionomene Erik Sahlberg og Gunnar Skøyen.

På gaten går de under betegnelsen «Nadheim-folka». De har tillit, både i miljøet og innen det offentlige hjelpeapparat. Tilliten er ikke gratis, den er opparbeidet gjennom en «trassig», tålmodig tilstedeværelse, i solidaritet uten betingelser. «Vi legger opp arbeidet sammen med kvinner som ønsker en håndsrekning i en vanskelig livssituasjon, vårt nærvær i prostitusjonsmiljøet er en protest mot all kjøpslåing om menneskeverdet,» sier Nadheim-teamet. Og siterer en linje fra Salme 8, som et genuint uttrykk for kirkens tanker om menneskeverd: «Du gjorde ham lite ringere enn Gud, og kronet ham med ære og herlighet.»

Fra «Menneskeverd på billigsalg», en brosjyre utgitt av «Kirkens Bymisjon».

Küing støtter paven!

Den meget omdiskuterte katolske teolog Hans Küing – som ellers har angrepet Johannes Paul II for et konservativt syn i forhold til Det annet Vatikan-konsil, – har nå lovprist paven for hans forhold

til – og kontakter med – ikke-katolske religiøse ledere.

«I denne henseende» skriver Küing i Milanoavisen *Corriere della Sera*, «er paven i samsvar med Det annet Vatikan-konsils intensjoner.»

CATHOLIC HERALD

Nærmere tre millioner i gave! Dorothea Olbrich, presidenten for Ansgar-Werk – i bispedømmet Osna-brück – meddelte nylig at siste år ble to og tre kvart million kroner gitt til nordiske diasporamenigheter (Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige.)

KATOLSK ORIENTERING

20

Lars Rooth:

VATIKANETS FINANSER

– «Vi trenger åpenhet og kompetente legfolk i ledelsen.» Det skriver kardinal Joseph Höffner (Køln) i en artikkel i det italienske katolske månedsmagasinet «30 Giorni» (April -86).

Pater Lars Rooth, S. J., som er tilknyttet Vatikanradioens skandinaviske programtjeneste, har sammenfattet artikkelen.

Uten penger fungerer ikke verden, og det gjelder også Kirken. Beklagelig, kan man mene, og med rette spørre i hvilken grad det må være slik. Den Hellige Frans av Assisi forsøkte å spenne idealismens bue når det gjaldt fattigdom, men hans etterfølgere fant det vanskelig å omsette dette helt ut i virkeligheten – noe de forskjellige grenene av hans orden vitner om den dag i dag.

I dagens katolske kirke har det pågått en del diskusjon om Kirkens finanser, ikke minst etter at Vatikanet ved et par anledninger havnet i dårlig selskap i finansverdenen: Vi tenker på navn som Michele Sindona og Roberto Calvi.

Kardinal Joseph Höffner i Køln er en av Pavens rådgivere i finansielle anliggender, og

han har nå skrevet en kort og klargjørende artikkel som vi her vil gjøre rede for.

Paven er Peters etterfølger som biskop av Roma, og leder dermed et bispedømme. Like som alle andre bispedømmer, har Roma et budsjett, men det legger vi til side i denne sammenheng.

Paven er også overhode for Vatikanet, som har vært en selvstendig stat siden 1929. Før 1870 fantes det en stor Pavestat som omfattet store deler av det sentrale Italia, men nå dreier det seg om et begrenset område rundt Peterskirken og pavepalasset.

Vatikanstaten har postvesenet, museet, politivesenet, forskjellige tekniske tjenester som elektrisitet og oppvarming, transport, havene osv. å ta vare

på. Det finnes 1.565 personer som arbeider for selve Vatikanstaten, og i tillegg kommer 560 pensjonister.

I 1984 beløp Vatikanstatens utgifter seg til ca. 300 millioner kroner, hvorav nesten to tredjedeler gikk med til lønninger. Men ved hjelp av inntekter fra salg av frimerker og mynter, bensin og skattefrie varer, museumsbesøkende osv. så balanserer dette regnskapet, ja, det går til og med med et lite overskudd.

Men Paven er også overhode for den verdensomfattende katolske kirke med rundt 850 millioner medlemmer, og den organisasjonen som er bygd opp for å hjelpe Paven i denne hyrdeoppgave, kalles Den hellige stol (eller Den apostoliske stol). Her har vi med hele den romerske kurie, med statssekretariat, kongregasjoner (departementer), råd og kommisjoner, Pavens diplomatiske korps med nuntier og delegater verden rundt, Vatikanbiblioteket og arkivet, og medier som *L'Osservatore Romano* og Vatikanradioen å gjøre. Sammenlagt er 1.932 personer, både prester, søstre og legfolk, ansatt av Pavestolen, og i tillegg kommer 1.019 pensjonister.

Budsjettet for Den hellige

Millionene ruller . . .

Visste De at Norge i 1985 brukte tusen millioner kroner på kosmetikk – halvannet tusen millioner til videofilmer og utstyr – to tusen millioner til brus – fem tusen millioner til tobakk og sju tusen millioner til øl, vin og sprit?

Vi fant opplysningene i «Folkevevt», som oppfordrer sine lesere til «fortsatt arbeid mot unødvendig luksusforbruk og for en mer rettferdig verden. Men glem ikke å ta vare på gleden!»

Kloster i Auschwitz?

Rådet for de europeiske rabbiniske overhoder har vendt seg direkte til paven i forbindelse med planene om å opprette et kontemplativt nonnekloster innenfor den beryktede konsentrasjonsleirens enemerker. De mener stedet er upassende. Med

støtte fra moder Teresa har en gruppe karmelitt-nonner uttrykt ønske om å opprette et bønnens sted for alle som opplevde skrekkveldet i Auschwitz, jøder som ikke-jøder, – Edith Stein og Maximilian Kolbe til minne. CATHOLIC HERALD

«Uten penger fungerer ikke verden, og det gjelder også Kirken,» skriver Lars Rooth. «Beklagelig, kan man mene, og med rette spørre i hvilken grad det må være slik.»

stols virksomhet var i 1984 på rundt 600 mill. kr. Omtrent halvparten av dette klarte man å dekke ved egne ordinære inntekter. Det resterende ble delvis dekket av den såkalte Peterspenningen, en kollekt som opptas for Den hellige stol hvert eneste år i kirker verden over, samt av andre gaver som Paven mottok – sammenlagt vel 200 mill. kr. Da gjenstod det i 1984 et underskudd på drøye 60 mill. kr., som måtte dekkes ved å gripe til reservene. Utgiftene stiger imidlertid, ikke minst på grunn av høyere lønnskostnader (som allerede utgjør 60 prosent av utgiftene) – så underskuddet kommer altså til å øke.

Kardinal Höffner mener det er nødvendig at lokalkirkene verden rundt bidrar til Kirkens sentrale ledelse i større utstrekning enn det som hittil har vært tilfellet – det burde være et selvsagt tegn på kollegialitet. Man må ikke glemme at Den hellige stol ikke har industrielle ressurser i ryggen som kan ekspanderes for å finansiere de økende utgiftene.

Men hvordan skal man så kunne dekke dem? Først og fremst gjennom Peterspenningen som opptas i juni, dessuten ved tilskudd fra enkelte bispe-

Vår kjære medsøster
SØSTER MARIE
TERESE KELDERMAN
døde den 7. juni
i en alder av 71 år.
Den avdøde anbefales
til de troendes forbønn.
ST. FRANCISKUS SØSTRENE

*Jeg er Oppstandelsen og Livet, sier Herren.
Den som tror på meg, skal leve, om han enn dør, og hver den som
lever og tror på meg skal i evighet ikke dø.*

JOH. 11, 25-26

dømmer eller bispekonferanser. De tyske biskoper skyter årlig til omkring 15. mill. kr. for dette formål. I tillegg kommer gaver fra de troende til Pavestolen ved spesielle anledninger som f.eks. pave-reiser eller paveaudienser i Roma. I 1981 kom det inn nærmere 10 mill. kr. på denne måten.

Kardinal Höffner påpeker at Den hellige stols utgifter faktisk er ganske beskjedne sammenlignet med f.eks. de budsjetter som de vesttyske bispedømmer opererer med.

Så et ord om finansforvaltningen i Vatikanet. Da Vatikanstaten ble opprettet i 1929, fikk den et større beløp i lire, statsobligasjoner og endel utenlandsk valuta i erstatning for at Pavestaten var blitt overtatt av Italia. Disse verdiene kom dels kirken i Italia til gode, dels ble de investert. Disse investeringene forvaltes nå av APSA, «Forvaltningen av Den Apostoliske Stols aktiva.

I 1967 ble det opprettet et eget byrå som skulle ha oversikt over finansene og fremlegge årsbudsjett og status for Paven, og også utøve en viss kontroll over finansene. Kardinal Höffner mener det

ville være fordelaktig om dette budsjett ble offentliggjort slik at allmenheten fikk bedre innsyn. Erfaringene fra lokal-kirkene viser at forståelsen for Kirkens finansielle behov øker med innsikten i hva som egentlig foregår.

Til slutt litt om det som kalles Vatikanbanken. Det offisielle navnet er Istituto per le Opere di Religione (IOR), «Instituttet for Religiøs Virksomhet.» Det går tilbake til 1887 og tar hånd om penger for katolske ordener og institusjoner som universiteter, sykehus m.m.. Dette ble spesielt viktig fra og med 1930-tallet, da en rekke regjeringer innførte valutarestriksjoner som vanskeliggjorde ordene-nes normale virksomhet, som f.eks. opprettholdelsen av misjonsvirksomhet verden over. Ved å ta en viss avgift for sine tjenester og ved å forvalte de deponerte pengene var IOR istand til å bygge opp en rekke reserver.

Man samarbeidet bl.a. med Banco Ambrosiano, en institusjon som den gang hadde godt rykte i katolske kretser i Nord-Italia. Men som kjent, førte det til forviklinger i forbindelse med at Banco Ambrosianos

sjef Roberto Calvi begikk selvmord eller ble myrdet i London, og banken gikk konkurs.

Kardinal Höffner skriver at det viste seg at IOR var blitt dratt inn i spekulasjoner og risikable transaksjoner på en helt urimelig måte. Uten direkte å erkjenne noe ansvar, betalte IOR 240 mill. US-dollars til konkursforvalteren. Disse pengene kom imidlertid ikke fra Vatikanets vanlige virksomhet, men fra de reserver som IOR hadde bygd opp gjennom årene. Det er nå nødvendig å påse at Vatikanbanken ikke havner i en lignende situasjon nok en gang, men at kompetente legfolk i ledelsen sørger for en regelmessig revisjon som kontrollerer at alt fungerer etter planen – og slik det anstår seg Pavestolens gode navn og rykte.

Oversatt av Claes Tande

*St. Olav ønsker alle
sine lesere
en riktig god sommer!*

**TRENGER
DU TRYKKSAKER?**

Kontakt
SATS + PASTE A/S
Prof. Birkelandsv. 24 c, 1081 Oslo 10
Tlf.: (02) 30 04 16 – 30 84 53

23

LITURGISK KALENDER

JULI

1. Ferial. Am. 3, 1-8, 4, 11-12.
Mt. 8, 23-27
2. Ferial. Am. 5, 14-15, 21-24.
Mt. 8, 28-34.
3. Thomas, apostel.
Ef. 2, 19-22. Joh. 20, 24-29.
4. Elisabeth av Portugal,
Am. 8, 4-12. Mt. 9, 9-13.
5. Antonius Maria Zaccaria, prest.
Am. 9, 11-15. Mt. 9, 14-17.
6. *14. alm. søndag.*
Jes. 66, 10-14c. Gal. 6, 14-18.
Lk. 10, 1-12, 17-20.
7. Ferial. Os. 2, 16-22, Mt. 9, 18-26.
8. Ferial. Os. 8, 4-7, 11-13.
Mt. 9, 32-38.
9. Ferial. Os. 10, 1-3, 7-8, 12.
Mt. 10, 1-7.
10. Ferial. Os. 11, 1-4, 8c-9.
Mt. 10, 7-15.
11. Benedikt, abbed, Europas
vernehelgen.
Ordspr. 2, 1-9. Mt. 19, 27-29.
12. Ferial el. Marias lørdagsmesse.
Jes. 6, 1-8. Mt. 10, 24-33.
13. *15. alm. søndag.*
5. Mos. 30, 10-14. Kol. 1, 15-20.
Lk. 10, 25-37.
14. Ferial el. Camillus av Lellis,
prest.
Jes. 1, 11-17. Mt. 10, 34-11, 1.
15. Bonaventura, biskop og
kirkelærer, el. Svithun, biskop.
Jes. 7, 1-9. Mt. 11, 20-24.
16. Ferial el. Jomfru Maria av
Karmelberget.
Jes. 10, 5-16. Mt. 11, 25-27.
17. Ferial. Jes. 26, 7-19. Mt. 11, 28-30.
18. Ferial. Jes. 38, 1-8. Mt. 12, 1-8.
19. Ferial el. Marias lørdagsmesse.
Mi. 2, 1-5. Mt. 12, 14-21.
20. *16. alm. søndag.*
1. Mos. 18, 1-10a, 1. Kol. 1, 24-28.
Lk. 10, 38-42.
21. Ferial el. Laurentius av Brindisi,
prest og kirkelærer.
Mi. 6, 1-8. Mt. 12, 38-42.
22. Maria Magdalena, Høys. 3, 1-4a.
el. 2. Kor. 5, 14-17.
Joh. 20, 1-2, 11-18.
23. Birgitta, nonne.
Jer. 1, 1-10. Mt. 13, 1-9.
24. Ferial. Jer. 2, 1-13. Mt. 13, 10-17.
25. Jakob, apostel. 2. Kor. 4, 7-15.
Mt. 20, 20-28.
26. Joakim og Anna, Jomfru Marias
foreldre.
Jer. 7, 1-11. Mt. 13, 24-30.
27. *17. alm. søndag.*
1. Mos. 18, 20-32. 2. Kol. 2, 12-14.
Lk. 11, 1-13.
28. Ferial. Jer. 13, 1-11. Mt. 13, 31-35.
29. Olav, Norges vernehelgen el.
Marta.
1. Joh. 4, 7-16. Joh. 11, 19-27 el.
Lk. 10, 38-42.
30. Ferial el. Peter Krysolagos,
biskop og kirkelærer el. Marias
lørdagsmesse.
Jer. 15, 10-21, Mt. 13, 44-46.
31. Ignatius av Loyola, ordensstifter.
Jer. 18, 1-6. Mt. 13, 47-53.

AUGUST

1. Alfonso Maria de Liguori, biskop
og kirkelærer.
Jer. 26, 1-9. Mt. 13, 54-58.
2. Ferial el. Eusebius av Vercelli,
biskop, el. Marias lørdagsmesse.
Jer. 26, 11-16, 24. Mt. 14, 1-12.

**RENÉ OG
HÉLÉNE BIRKELAND**

Tannleger
Bygdø Allé 58 B - Oslo 2
Tlf. 44 86 13

A / S NORSKE SHELL

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING: (02) 19 12 00 - SERVICE (02) 19 12 20

24 Liturgisk kalender

3. 18. alm. søndag.
Predik. 1, 2, 2, 21-23. Kol. 3, 1-11.
Lk. 12, 13-21.
4. Johannes Maria Vianney, prest.
Jer. 28, 1-17. Mt. 14, 13-21.
5. Ferial. Jer. 30, 1-15, 22.
Mt. 14, 22-36. el. Vigselsfest for
basilikaen Santa Maria Maggiore
i Roma. Åp. 21, 1-5a.
Lk. 11, 27-28.
6. Herrens forklarelse.
Dan. 7, 9-14. el. Pet. 1, 16-19.
Lk. 9, 28b-36.
7. Ferial el. Xystus II pave.
Jer. 31, 31-34. Mt. 16, 13-23.
8. Dominikus, prest. Nahum 2, 1-7.
Mt. 16, 24-28.
9. Marias lørdagsmesse.
Hab. 1, 12-24. Mt. 17, 21-26.
10. 19. alm. søndag.
Visd. 18, 6-9. Hebr. 11, 1-19.
Lk. 12, 32-48.
11. Klara, jomfru.
Esek. 1, 2-5, 24, -2. Mt. 17, 21-26.
12. Ferial. Esek. 2, 8-3, 4. Mt. 18, 1-14.
13. Ferial. el. Pontian, pave og
Hippolyt, prest, martyr el. Marias
lørdagsmesse.
Esek. 9, 1-22. Mt. 18, 15-20.
14. Maximilian Kolbe, prest, martyr.
Esek. 12, 1-12. Mt. 18, 21-19, 1.
Jomfru Marias opptagelse i
himmelen. Vigiliemesse:
1. Krøn. 15, 3-16.
1. Kor. 15, 54b-57. Lk. 11, 27-28.
15. Dagens messe.
Joh. Åp. 11, 19a, 12, 1-6a, 10ab.
1. Kor. 15, 20-27. Lk. 1, 39-56.
16. Stefan av Ungarn el. Marias
lørdagsmess.
Esek. 18, 1-32. Mt. 19, 13-15.
17. 20. alm. søndag.
Jer. 38, 4-10. Hebr. 12, 1-4.
Lk. 12, 49-53.
18. Ferial. Esek. 24, 15-24.
Mt. 19, 16-22.
19. Ferial el. Johannes Eudes, prest.
Esek. 28, 1-10. Mt. 19, 23-30.
20. Bernhard av Clairvaux, abbed og
kirkelærer.
Esek. 34, 1-11. Mt. 20, 1-16a.
21. Ferial el. Pius X, pave.
Esek. 36, 23-28. Mt. 22, 1-14.
22. Jomfru Marias dronnig-
verdighet.
Jes. 9, 1-6. Lk. 1, 26-38.
23. Ferial el. Rosa av Lima, jomfru
el. Marias lørdagsmesse.
Esek. 43, 1-7a. Mt. 23, 1-12.
24. 21. alm. søndag.
Jes. 66, 18-21. Hebr. 12, 5-13.
Lk. 13, 22-30.
25. Ferial el. Ludvig av Frankrike el.
Josef av Calasanz, prest.
2. Tes. 1, 1-12. Mt. 23, 13-22.
26. Ferial. 2. Tes. 2, 1-17.
Mt. 23, 23-26.
27. Monika, Augustins mor.
2. Tes. 3, 6-18. Mt. 23, 27-32.
28. Augustin, biskop og kirkelærer.
1. Kor. 1, 1-9. Mt. 24, 42-51.
29. Johannes Døperens martyrdød.
Jer. 1, 17-19. Mk. 6, 17-29.
30. Marias lørdagsmesse.
1. Kor. 1, 26-31. Mt. 25, 14-30.
31. 22. alm. søndag.
Sir. 3, 19-31. Hebr. 12, 18-24.
Lk. 14, 1-14.

**For gudstjenester
i ferietiden
kontakt
den enkelte kirke**

**Et
åpnere
samfunn?**

*- Beklager at vi ikke har vært
her før, men vi trodde De had-
de lukket om søndagen...!*

Neste nummer utgis 2. september. Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Ansvarhavende redaktør: Unni Klepper Joynt

Medarbeidere:

Liv Greni

Kjell Arild Pollestad o.p.

Albert Raulin o.p.

Knut W. Ruyter o.f.m.

Gunnel Vallquist

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersveien 14, 0177 Oslo 1, Tlf. 20 72 48

Abonnement kr. 140,- pr. år.

Utenfor Skandinavia kr. 160,-.

Annonser 19 dager før utgivelsesdagen.

Bankgiro 6022.20.13073. Postgiro 2 04 64 80

**St
OLAV**

BOKHANDEL

Akersveien 14, 0177 Oslo 1
Telefon: (02) 20 72 48

**Hva skal du fylle alle de
lange, lyse, deilige
feriedagene dine med?**

Sol og varme naturligvis.

**MEN KANSKJE OGSÅ
BØKER? OG MUSIKK?**

Sol og varme kan vi ikke
love, men
**BØKER OG MUSIKK HAR
VI.**

Stikk innom og velg i ro og
mak til glede og fordypelse
i ferien.

Og stort utvalg i
**KORS, IKONER, LYS,
KUNSTKORT.**

Er du på ferie i Oslo, så
benytt chansen til et
besøk.

Mandag—fredag:
9.30—16.30

torsdag: 9.30—16.30

lørdag: 9.30—13.00

Sommertid: 23.6—18.8

10—16

lørdager: 10—13.

WEEKEND PÅ MARIAHOLM

Det kateketiske senter arrangerer weekend for kateketer og andre
interesserte 30.-31. august 1986.

Tema: DET FJERDE EVANGELIUM

Innleder pater Aage Hauken O.P.

Nærmere opplysninger og påmelding til
Det kateketiske senter, Akersvn. 14, 0177 Oslo 1, tlf. (02) 20 72 48

FORSIKRINGSKARTTELSELSKAPET LIVSFORSIKRINGSBESKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Brannvaktvn. 5, Oslo 4

Tlf. 15 34 82

BEGRAVELSESBYRÅET

TS Jacobsen ^{o/s}

Ullevålevn. 1

TELEFON * 20 79 05

Alltid telefonvakt

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

GEORG OG OTTO FOERSTER

Tlf.: 15 54 26/15 56 06

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

Tlf. (03) 83 42 80

Blikk
på tiden

Konfirmasjon for 20-åringer

Tusener av norske tenåringer kne-ler i disse dager på kirkenes alter-ringer og blir «konfirmert», som det heter. I gamle dager betød det at de på egne vegne vedkjente seg og bekreftet den tro som foreldrene hadde latt dem døpe til da de var spebarn. I dag bekrefter konfirmantene ikke noe som helst. Dermed er konfirmasjonen blitt berøvet sitt egentlige religiøse innhold: Den innebærer ingen uttalte religiøse forpliktelser for konfirmanten. Dette betyr intet mindre enn at konfirmasjonen som sådan er avskaffet i Norge. Den er blitt erstattet av et skoleårs regel-messig religionsundervisning i kir-kelig regi, som avsluttes med en velsignelseshandling i kirken.

I de fleste kulturer blir overgan-gen fra barn til voksen, puberteten, markert ved særlig riter. Der er utvilsomt en gammel visdom i dette at de unge fra samfunnets side får en bekreftelse på at de ikke lenger er å betrakte som barn. I de tradi-sjonelt kristne land har slike markeringer og riter foregått i kir-kelig regi, og som religiøst feno-men betraktet, er konfirmasjonen nettopp en slik pubertetsritus, hvor de unge, som det gjerne heter i bordtalene, «trer inn i de voksnes rekke». I dagens Norge ville det imidlertid neppe vært tenkelig å la praktisk tatt hele årskullet av 15-åringer avgi offentlig løfte om å ville leve som kristne, «i overens-stemmelse med Guds hellige ord». En slik markering av puberteten ville for det store flertalls vedkommende ikke være sakssva-rende. Kirken ville gjøre mange unge til hyklere dersom den for-langte at de skulle uttale noen for-pliktelse overfor den kristne tro. Derfor er det både rimelig og for-ståelig at pubertetsriten i en langt

på vei avkristnet kristenhet er blitt forandret til en åpen kristendoms-undervisning som avsluttes med en velsignelseshandling i kirken. Det beklagelige er imidlertid at dette kalles konfirmasjon. For dermed er konfirmasjonen som sagt blitt avskaffet, og det i en tid hvor den kunne trenge mer enn noen sinne.

Etterhvert som samfunnslivet avkristnes, får den kristne kirke stadig mer markerte grenser. Det blir klarere hvem som er innenfor, og hvem som er utenfor, rett og slett fordi det koster mer å trosse utviklingen, og bli værende innenfor. Også Den norske kirke får mer og mer preg av et avgrenset tros-samfunn, selv om mange fremdeles håper at folkekirken skal overleve statskirken. Dette er til syvende og sist av mindre betydning. Kirkens fremtid står og faller med at der til enhver tid er mennesker som bekjenner troen og lever et kristent liv. Allerede i dag har vi miljøer i Norge hvor det koster noe å røpe sin kristne tro: i mang en gymnas-klasse, i militærleiren, på en rekke arbeidsplasser.

Samtidig er det et faktum at mange unge søker en religiøs eller ideologisk forankring, et ståsted i det virvar av meninger og livssyn som omgir dem. Ingen diskuterer livsspørsmål med større liden-skap enn gymnasiaster; ingen er heller et lettere bytte for gatemi-sjonærer av de forskjelligste slag. Hva gjør så kirken for de unge i denne urolige modningstiden? Den leser et bibelord over hodet på nesten alle landets 15-åringer, og lar dem så seile sin egen sjø til de eventuelt kommer tilbake for å gifte seg eller få barn døpt. Noen havner riktignok i foreningslivet, med gitarer og kristelige leirer og kos på menighetshuset. Men den-slags berører ikke alltid åndslivet, det imøtekommer ikke deres trang etter sannhet, etter grunnvoll, etter en ledetråd i tilværelsen.

Ikke få er de som søker et radi-kalt alternativ til konsumsamfun-nets materialisme. I dag blir de altfor lett et bytte for ekstreme religiøse eller politiske ideologier og sekter. Eller de resignerer, og driver omkring i giddeløs likegyl-dighet, og markerer sin avstand til det bestående med grønt hår og lilla lepper. Kirken er intet alterna-tiv; den gir dem ingen klar mulig-

het for oppbrudd, ingen markert overgang til noe nytt og helt annet.

For våre 18-20-åringer burde det finnes en form som tillot dem som ønsket det, å slutte seg helt og fullt til den kristne tro og den kristne kirke, en offentlig og klar marke-ring av omvendelsen til Kristus. For dem burde konfirmasjonen gjenninføres, med et høytidelig løfte om å forsøke å leve i overens-stemmelse med den kristne tro. Selvsagt vil det bare være et min-dretall som vil ønske en slik konfirmasjon, men av de mange som får kirkens velsignelse i pu-berteten, vil det utvilsomt alltid være noen som fortsetter å reflek-tere over den kristne tro, eller andre som plutselig gripes av det kristne budskap. De burde kunne gå til presten og be om undervis-ning, og bli grundig forberedt til denne voksne og egentlige konfir-masjon. Ja, egentlig burde denne mulighet stå åpen for alle alders-grupper. Tenk for en begivenhet det ville være hver gang et voksent menneske, ungt eller gammelt, stod frem i kirken og offentlig bekjente troen og forpliktet seg til å leve etter den. Det ville være en form for konfirmasjon som svarer til den faktiske åndelige situasjon i den avkristnede kristenhet. Vi er nemlig på vei tilbake til den situa-sjon som oldkirken befant seg i: Troen overleveres ikke lenger gjennom samfunnets egne institu-sjoner: familie, skolevesen osv. Selv i den gamle kristenhet må det nå misjoneres overfor enkeltindi-vider, og hvert nytt slektledd står kristelig sett på bar bakke.

I en slik tid kan det være fris-tende for kirken å tilpasse ritua-lene til den endrede situasjon, ved å gjøre dem mindre krevende og mer uforpliktende. Det har som nevnt innledningsvis, utvilsomt vært klokt å avskaffe den egentlige konfirmasjonen som pubertetsri-tus, i hvert fall så lenge kirken ønsker å betrakte seg som en folke-kirke, med bredest mulig kontakt-flate. Men samtidig er dette en farlig vei å gå dersom det ikke lenger blir noen mulighet til å uttrykke det som var selve saken i det gamle konfirmasjonsrituale, nemlig de unges bevisste inntreden i den troende menighet.

Pater Hilarion